

*Hódmezővásárhelyi Égbőlpottyant Evangélikus Óvoda
Pedagógiai Programja*

*„Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék
onnan felülről, a világosság Atyjától száll alá.”*

(Jakab 1,17)

TARTALOMJEGYZÉK

I. Bevezetés	3
Óvodai nevelésünk alapelvei	3
Nevelési értékeink	4
Hitvallásunk	5
Célkitűzések	5
Az evangélikus óvoda teológiai-pedagógiai alapvetései	7
II. Az óvoda adatai	9
Helyzetkép	10
Óvodakép	10
Gyermekkép	10
Pedagóguskép	11
Hagyományaink, néphagyományőrzés, ünnepek-jeles napok	12
A nevelőtevékenység rendszerábrája	15
III. Az óvodai nevelés feladatai	16
Az egészséges életmód kialakítása, (egészségfejlesztési program)	16
Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	18
Az érzelmi nevelés, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	21
Keresztyénnevelés	24
IV. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	25
Tevékenységekben megvalósuló tanulás	25
Szabad játék	27
A külső világ tevékeny megismerése	28
Mindennapos mozgás	30
Ének, zene, népi játék, tánc	32
Vizuális tevékenységek, rajz, mintázás, kézimunka	34
Esztétikai nevelés	34
Mese, vers (irodalmi nevelés)	36
A gyermekek digitális kompetenciájának fejlesztése	37
Munkajellegű tevékenységek	38
Az óvodapedagógusok által irányított választható tevékenységek	39
Egyéb szolgáltatások	39
V. Az óvodai élet megszervezésének elvei	40
A program megvalósításának feltételei	40
Személyi feltételek	40
Tárgyi feltételek	40
Az óvodai élet megszervezése	41
Az óvoda kapcsolatai	42
Gyermek- és ifjúságvédelem megszervezése	43
A szociális hátrányokat enyhítő tevékenységek	43
Sajátos nevelési igényű gyermekek (SNI)	44
VI. Az ellenőrzés és értékelés rendszere	44
A gyermekek fejlődésének és fejlesztésének regisztrálása	45
VII. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	46
Érvényességi nyilatkozat	47
Legitimációs záradék	48
Jegyzőkönyv	49
Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai	50
Függelék/ Jogsabályi háttér	51

I. BEVEZETÉS

Pedagógiánk alapelveit a Magyarországi Evangélikus Egyház által egységesen és átfogóan az alábbiakban megfogalmazott legfontosabb alapelvek és értékrend elvén határozzuk meg:

ÓVODAI NEVELÉSÜNK ALAPELVEI

Evangélikus önazonosságunk

Mi, akiket Isten kegyelme szabaddá tett, Jézus Krisztusban élő közösség vagyunk, és közösen munkálkodunk egy igazságos, megbékélt és Istenben összhangra lelt világért.

Az evangélikus önazonosság a Bibliában és az egyház történelmi hagyományaiban gyökerezik.

Evangéliumi. Életünkkel, tetteinkkel és szavunkkal hirdetjük Jézus Krisztus életének, kereszthalálának és feltámadásának örömhírét. Tanúságot teszünk arról, hogy bűneink és hibáink ellenére Isten feltétel nélkül elfogadott bennünket: Jézus Krisztusért, pusztá kegyelemből megbocsátotta minden vétkünket, igaznak tekintett bennünket és a megszentelődés útjára vezette lépteinket.

Közösségi. Életünket az Egyház közösségében éljük, melynek középpontja a Szentháromság egy Isten köré szerveződő istentiszteletünk. Az evangélium hirdetése és a szentségek kiszolgáltatása egyszerre hivatásunk és létünk forrása.

Szolgáló. Jézus Krisztus ugyanis a hit által szabaddá tett bennünket arra, hogy felebarátinkat szeressük és segítsük. Társadalmi szolgálatunk és a teremtésvédelem szerves részét képezi evangélikus önazonosságunknak.

Hitvalló. Az evangélikus egyház vallja, hogy életének, tanításának és szolgálatának egyetlen forrása és mércéje az Ó- és Újszövetségből álló Szentírás, az ökumenikus hitvallásokat és az evangélikus hitvallási iratokat pedig Isten Igéjének megnyilvánulási formáinak tartja.

Ökumenikus. Hitet teszünk az „egy, szent, egyetemes és apostoli Egyház” mellett és elkötelezzük magunkat, hogy tevékenyen szolgáljuk és előmozdítjuk a keresztény egységet, és közösen tanúskodunk Jézus Krisztus evangéliumáról. A keresztények közötti egységen munkálkodunk a teológiai képzés és kutatás, a párbeszéd és a közös programok eszközeivel.

Alapelvünk, a gyermeki tevékenység szabadsága az érzelmi biztonságot nyújtó óvodai élet során közösen megélt élmények, tapasztalatok segítik gyermekeinket abban, hogy személyiségükben folyamatosan gazdagodjanak.

Alapelvünk, hogy a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás, elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés, bizalom övezze, és különleges védelem illesse meg.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben óvodánk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölthet be. Valljuk, hogy az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. Hangsúlyosan van jelen nevelési rendszerünkben az óvoda családias jellege, melyet a városi környezet és az itt dolgozók lelkisége határoz meg. Nevelési programunk megfelel a 3-7 éves gyermekek életkori szükségleteinek, a szülők igényeinek, óvodapedagógusaink felkészültségének és a meglévő feltételeknek.

NEVELÉSI ÉRTÉKEINK

1. Evangéliumi

Jézus Krisztus a mérték, aki a következő parancsolatot adta tanítványainak: „Az az én parancsolatom, hogy úgy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket.” (Jn 15,12) A szeretet a teljes emberre irányul, nincs benne félelem, és szabaddá tesz. Az evangélikus nevelés és oktatás során az értékek továbbadása és a tanítás szeretetvezérelten valósul meg. A nevelési gyakorlatban képviselt krisztusi szabadság ezért természetszerűleg mindig felelős és elkötelezett.

2. Befogadó

Felismerve a másik emberben Isten képmását, a lelkészi, pedagógusi, a gyermeki, a tanulói és a szülői közösségek egymás közti és egymáson belüli kapcsolataiban is feladatunknak tartjuk, hogy megadjuk egymásnak az emberi méltóságnak kijáró tiszteletet és a krisztusi szeretet szabadságát. Minden tőlünk telhetőt megteszünk azért, hogy a nevelés és oktatás során egyetlen gyermeket se érhessen hátrányos megkülönböztetés nemzetiségi, nemi vagy szociális helyzetéből adódó meghatározottságai miatt.

3. Gyermekközpontú

Jézus Krisztus példaként állította elénk a gyermekeket. „Bizony az Úr ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom” (Zsolt 127,3). A ránk bízott gyermekek ezért Isten kegyelmének jelei a számunkra, kiknek élete és személyisége a keresztény nevelés során teljesebben kiigazán. A nevelői és oktatói munka megtervezésekor figyelembe vesszük, és isteni ajándékként tekintünk az egyéni sajátosságokra és adottságokra, és azokra építve a személyiség egészének fejlesztését és kibontakoztatását tűzzük ki célul. Az egyéni kiindulóponthoz igazított elvárások és fejlődési utak rendszerével célzottan, ugyanakkor sokoldalú módon fejlesztjük a gyermekek képességeit és tehetségét. Az evangélikus nevelés a teljes emberre irányul. Az önismeret, az önállóság, az önértékelés, az érzelmi, lelki és társas képességek fejlesztése lényeges szerephez jut a csoport- és hittanfoglalkozásokon.

4. Életrevaló

Pedagógusként elkötelezzük magunkat a folyamatos fejlődés és megújulás mellett az egyéni lelki élet és a szakmai, módszertani ismeretek terén. Hangsúlyt fektetünk a családi életre nevelésre, a szelíd viszálykezelésre, a társas kapcsolatok ápolására, az egyéni hivatás megerősítésére, a szociális érzékenység fejlesztésére és a teremtett világ védelmére.

5. Közösségi

Pedagógusként testvérnek tekintjük egymást, a gyermekek között is az otthonos, elfogadó légkör megteremtésére törekszünk. Kötelességünknek tartjuk az azonos szakmai alapokon nyugvó együttműködést, a kölcsönös segítségnyújtást, valamint az evangélikus értékek közösségi megélését is. Az evangélikus hagyományok ápolása mellett tiszteletben tartjuk a többi keresztény felekezet létét és a tanításbéli különbségeit. Saját felekezetünk felelős és hűséges tagjaiként nem feledkezünk meg Jézus Krisztusról, aki azért könyörgött, hogy a keresztények „mindnyájan egy legyenek” (Jn 17,21), ezért a felekezeti különbségek elé helyezzük a mindnyájunkat összekötő, egységes keresztény tanításokat és értékeket. Tisztelettel fordulunk más vallások képviselői felé. Kapcsolatunkat a társadalomért végzett összefogás és a békés egymás mellett élés jellemzi.

HITVALLÁSUNK

„Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék onnan felülről, a világosság Atyjától száll alá.” (Jakab 1,17)

A fenti ige határozza meg mindennapi pedagógiai munkánkat, melyet Istentől kapott lehetőségként élünk meg. Ajándék számunkra a kicsinyek között végzett szolgálat, mellyel gyermekeinket okos szeretetben, érzelmi biztonságban, családias légkörben, keresztény közösségben kívánunk nevelni. Törekszünk arra, hogy a gyermeki személyiség tiszteletben tartásával, sok szép élménnyel gazdagodva nevelődjenek, ahol a felnőttek szaktudása, szeretetteljes gondoskodása jellemzi a nálunk töltött óvodás éveket.

CÉLKITŰZÉSEK

Ennek során arra törekszünk, hogy a ránk bízott gyermekekbe elültessük, kialakítsuk és megerősítsük a keresztény világméretű, világnézetet és értékrendet, és bevezessük őket a hitélet gyakorlatába.

Nagy hangsúlyt helyezünk a ránk bízott kicsinyekkel való mindennapos foglalkozásra, személyiségük és jellemvonásaik megismerésére, hogy ezekhez igazodva szeretetteljes bánásmóddal, következetességgel, türelemmel, az egymás iránti szeretet hiteles példájával segítsük őket a keresztény értékek elfogadására és gyakorlására.

Munkánk során számítunk a családok együttműködésére, céljaink megvalósításában.

Törekszünk arra, hogy az óvodában megkapják azokat az alapokat, amelyekkel a felnövekvő kisgyermek olyan ép gondolkodású, keresztény erkölcsű felnőttké váljanak, akik tudnak választani a jó és a rossz, az igaz és a hamis, a helyes és a helytelen között, és egyházukhoz hű, hazájukhoz pedig ragaszkodó emberként élik életüket.

A Biblia tanítása ma is aktuális, gazdagítja, kiteljesíti az óvodai nevelést.

Az egyházi óvoda pedagógiai programja gyermekközpontú, befogadó, melynek kiemelten fontos területei:

- a lelki nevelés, a lelki szükségletek kielégítése
- a gyermekek pozitív személyiségjegyeinek megerősítése
- a keresztyén erkölcsi–etikai normák beépítése a szeretetkapcsolatokba
- a hitre nyitottság előkészítése
- információközvetítés, értékközvetítés a bibliai történetek segítségével.

Nagy lehetőség rejlik ebben az életkorban, hiszen a gyermek természetes módon nyitott Isten és a hit világa felé. Ugyanakkor az óvodapedagógusok, és az intézményi lelkész számára hatalmas felelősség, hogy sikerül-e a gyermekeket úgy az Úr Jézushoz vezetni, hogy vele a személyes, élő kapcsolat kialakuljon.

Feladatunk: hogy minden gyermek tudja, Isten által teremtett világban él, melyben feladata és felelőssége van embertársaival együtt.

Az evangéliumok történetei mindannyiunk számára bemutatják Jézus Krisztus szeretetét, az emberekkel való bánásmódjából, pedagógiájából mindannyian tanulhatunk.

Valljuk, hogy a mindennapokban a nevelőtestület minden tagjának feladata, hogy a gyermekek számára ebben az érzelmileg fogékony életkorban a gyermekek sajátos aktivitására alapozva valósítsuk meg pedagógiai programunk nevelési céljait, melyben jól ötvözhető a néphagyomány ápolása a természetszeretettel, alkalmanként a család aktív közreműködésével.

Feladatunknak tartjuk városunk és környezetünk népi kultúrájának, tradícióinak, egyházi ünnepeink szokásainak átörökítését is a jövő nemzedékek számára.

Óvodánk nevelőmunkája a keresztyén lelki nevelés felvállalásával folyamatosan átalakul, gazdagodik.

Célunk egy olyan szeretetteljes, érzelmi biztonságot adó óvodai légkör kialakítása, melyben a gyermekek személyiségfejlesztése sokoldalú tevékenységeken keresztül valósul meg.

Nktv. 3. § (5) – nak megfelelően az óvodai nevelés nyelve a magyar.

AZ EVANGÉLIKUS ÓVODA TEOLÓGIAI-PEDAGÓGIAI ALAPVETÉSE

A Magyarországi Evangélikus Egyházban elkötelezettek vagyunk az oktatási-nevelési küldetésünket szolgáló óvodák fenntartásában és működtetésében. A Hódmezővásárhelyi Égbőlpottyant Evangélikus Óvodában arra törekszünk, hogy Krisztus személyén tájékozódó Isten-hitünk vezéreljen minket, melynek evangélikus jellegéhez ragaszkodunk. Ennek szellemében az evangélikus óvoda legfontosabb egyedi alapjai a következők.

A megközelítés

Az evangélikus óvodában a legfőbb érték az ember, aki Isten teremtménye, kegyelemre szoruló és Krisztusban megmentett egyéniség.

Az evangélikus óvodában követjük Krisztus végtelenül elfogadó magatartását, melyben azt mondja: *Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa.* (Lk 18,16) Az egyén iránti elköteleződésben látjuk a személyiség kibontakoztatásának kulcsát.

Ezért óvodánk

arra törekszük, hogy a családokkal való együtt munkálkodásban, valamint a gyermekekkel való bensőséges együttlét révén megismerje és elfogadja a gyermekek teljes személyiségét, egyénileg megjelenő képességeinek, korának adottságait szem előtt tartva segítse testi, szellemi és lelki felnövekedését. Figyelünk arra, hogy a nevelés minden résztvevője megfelelő biztatást és bátorítást kaphasson feladata értelmezéséhez és áldozatos betöltéséhez.

A döntéshozatal

Jézus tanításának és életpéldájának értelmében az evangélikus óvoda szándéka személyes emberi kapcsolatok kialakítása. Nem kíván elszigetelődni nehéz helyzetektől sem. Életfolytatásában – természetesen a törvényesség megtartásával - nem a külső szabályok elsődlegesek, hanem az Isten-közeli, személyes döntések. Ezt csakis a Jézus Krisztusban való bizalmi közösségben tudja elképzelni. Munkájában ezt az egész életre szilárd bázist adó bizalmi közösséget igyekszik felébreszteni gyermekekben és családjaikban egyaránt.

Ezért óvodánk

olyan egyéni és közösségi élményeket kínál, amely esélyt ad a személyiség kibontakoztatására, a hit megszületésére, a családok számára pedig a keresztyén közösségben hordozott közös felelősség megélésére. Tapintatot, védelmet, személyességet nyújtunk. Mindenkit saját érési folyamatában látunk. Hitoktatóink, intézményi lelkészeink, óvodapedagógusaink nem hatalmi helyzetből, hanem esendő, személyes példaadással segítik ezt.

A Biblia

Az evangélikus óvoda a Bibliát alapnak tekinti, mert benne – a múlt- és jelenkor személyes és közösségi tanúságtevői révén – rajzolódik ki Krisztus személye, akin keresztül Isten személyes jelenlétével találkozunk. Emiatt központi kérdésnek tartja az Írással való elmélyült, személyes, bölcs és tudós kapcsolatot, melynek részben megismertetését, főképpen pedig tartalmának természetes megélését tartja szem előtt.

Ezért óvodánk

segíti az óvodásokat koruknak megfelelő módon a Biblia helyes megértésében. Óvodapedagógusaink pedig készek Krisztusra mutató forrásként forgatni, melyen keresztül Isten akaratát keresik.

A közösség

Az evangélikus óvoda Krisztus lelkületével működő gyülekezetté kíván formálódni. A benne alakuló közösség – szülők, óvodapedagógusok, gyermekek - arra hívatottak, hogy Krisztus tanítványává, Isten népévé váljanak. Készek legyenek szeretetben elfogadni a sokféle gondolkodást, irgalmas szeretettel vegyenek részt egymás életében, vállalják a világban való jelenlétet, legyenek készek bűnöket megbocsátani, és járja át őket a jó cselekvésének természetes vágya.

Ezért óvodánk

nevelőmunkájának középpontjában nem a jótettek halmozása, tudásbéli teljesítmények vagy a jó magaviselet áll. Teljesítményeiktől független szeretettel fogadunk el mindenkit. Nagy gondot fordítunk a sokféleség elfogadására. Nyitottak vagyunk a gazdasági, vallási, népi hovatartozás szerinti, nemi orientáció által meghatározott, vagy egyéb különbségek elfogadására, és ezekhez toleránsan közeledünk.

II. AZ ÓVODA ADATAI

Az óvoda neve: Hódmezővásárhelyi Égbőlpottyant Evangélikus Óvoda

Az óvoda címe, telefonszáma: 6800 Hódmezővásárhely Zrínyi u. 23.

Tel.: 06/62/244-256

OM azonosító száma: 200975

Az óvoda fenntartója, címe, telefonszáma:

Hódmezővásárhelyi Evangélikus Egyházközség

6800 Hódmezővásárhely, Márton u.1.

Tel.: 06/62/245-027

Az óvodai csoportok száma: 3 gyermekcsoport

Felvehető maximális gyermeklétszám: 90 fő

Az óvodát képviseli a mindenkori igazgató.

Az alapítás kelte: 2007. augusztus 31.

Az Alapító Okirat kelte, módosításának időpontjai: 2007. június 20.

2007. augusztus 16.

2008. június 10.

2010. április 15.

2012. december 5.

2020. február 17.

2024. március 18.

Az óvoda jogállása: önálló jogi személyként működő, egyházi fenntartású,
világnézeti alapon szerveződő köznevelési intézmény.

Az intézmény gazdálkodása: önállóan gazdálkodó, előirányzatai felett teljes
jogkörrel rendelkező intézmény.

Alapfeladata: az Alapító Okiratban meghatározottak szerint óvodai nevelés

Tevékenysége: iskolai előkészítő oktatás, a 3-7 éves korú gyermekek gondozása,
nevelése, ellátása

Az intézményben vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett nevelés folyik az
Evangélikus Egyház tanításai szerint.

HELYZETKÉP

Három csoportos óvodánk városunk szívében, egy csendes, biztonságos közben helyezkedik el, a „történelmi kőfallal” határolva.

Óvodánkban 90 kisgyermek nevelésével hét óvodapedagógus, három dajka és intézményi lelkész gondoskodik.

2007. szeptember 1-től váltunk önkormányzati óvodából evangélikus óvodává.

Fenntartónk a Hódmezővásárhelyi Evangélikus Egyházközség.

ÓVODAKÉP

Az óvoda pedagógiai programja az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára épülve tartalmazza azokat az általános pedagógiai, pszichológiai elveket, amelyeket a gyermekek érdekében érvényesítenünk kell.

Programunkban a nevelés súlypontjai a következők:

1. *Keresztyénnevelés*

Evangélikus szellemű, ökumenikus nyitottságú nevelés. A lelki nevelés során a keresztyén erkölcsi-etikai értékek átadása, a gyermekek pozitív személyiségjegyeinek erősítése.

2. *Személyiségfejlesztés a testi-lelki-szellemi nevelés során*

A gyermekek a tevékenység szabadságának biztosításával természetes élethelyzetekben szereznek ismereteket, tapasztalatokat az őket körülvevő, Isten által teremtett világról.

3. *Családbarát óvodai légkör megőrzése*

Szeretetteljes, elfogadó, érzelmi biztonságot adó folyamatos együttműködés megvalósítása az óvoda és a szülői ház között.

Távlataink a pedagógiai munkánkban:

- teljesebben ki a gyermekek és a családok élete a keresztyénnevelés által
- a gyermekek személyiség-fejlesztéséhez szükséges feltételek biztosítása
- hangsúlyosan legyen jelen a teremtett világ óvása, megbecsülése
- a néphagyományokat, népszokásokat helyi szinten ismerjék meg
- legyen a játéknak, a mesének, a versnek továbbra is kiemelt szerepe
- a jövőben is a kölcsönös bizalom hassa át az óvoda és a családok kapcsolatát.

GYERMEKKÉP

Gyermekeink személyiségfejlődését a test, a lélek és az értelem egységében szeretnénk megvalósítani.

Jézus Krisztus tanítását követve kívánjuk érvényre juttatni mindazt, amit a gyermekek szabadsága, önállósága érdekében teszünk.

A teljesség felé vezető utat gyermekeink életében négy kapcsolatrendszerben szeretnénk megvalósítani:

- önismeret
- embertársi szeretetkapcsolatok
- a természethez és a tárgyakhoz való viszony
- transzcendens kapcsolat a Teremtő Istennel

A gyermekeknek születésüktől fogva alapvető joguk, hogy olyan nevelésben részesüljenek, melyben a személyiségük a leginkább kiteljesedhet. Ezért a világ egészére való nyitottságot, az ismeretek befogadását egy szeretetteljes, biztonságot adó, elfogadó óvodai légkörben kívánjuk megvalósítani, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

Gyermekképünk egy derűs, kiegyensúlyozott, harmonikusan fejlődő gyermek, aki nyitott a látható és a láthatatlan világról szerzett információk befogadására, az őt körülvevő szűkebb és tágabb környezetben megszerezhető tapasztalatokra, ismeretekre.

Az általunk megteremtett nyugodt óvodai légkörben gyermekeink szívesen választanak a számukra vonzó tevékenységi formák közül, melyek segítségével harmonikusan fejlődhetnek. Ezzel egy időben erősödnek az iskolai tanulóhoz szükséges készségeik is.

Fontosnak tartjuk, hogy képesek legyenek szeretetet adni, másokra figyelni, a társaikért tenni, segíteni.

Életkoruk szintjén az egyetemes keresztyén értékek alapjaival való ismerkedés során halljanak a teremtett világ iránt érzett emberi felelősségről, a szülőföld szeretetének fontosságáról. A nembeli különbözőségekből fakadó sajátos értékek megőrzésében számunkra irányadó a Szentírás.

Fontos, hogy megismerjék az egyházi esztendő ünnepeit, és az azokhoz kapcsolódó néphagyományokat.

PEDAGÓGUSKÉP

Nevelőtestületünk a pedagógiai munkát a keresztyén értékek felé való nyitottsággal, szakmailag felkészülten, mindig megújulásra készen végzi. Pedagógusaink a helyi programban megfogalmazott nevelési feladatok megvalósítása során átérzik az egyházi nevelés fontosságát, felelősségét.

Tisztában vagyunk a nevelők felelősségével a tekintetben, hogy az óvodapedagógus minta a gyermek hitéletének, Isten-képének alakulásában. Óvóink, és a nevelőmunkát segítő minden alkalmazott lelkiisége, kommunikációja, bánásmódja követhető minta kell, hogy legyen a gyermekek és a családok számára, hiszen a gyermekek lelki nevelése nem csak a hittan foglalkozásokon zajlik, hanem átszövi a kicsinyek egész napját.

Fontos számunkra, hogy helyi adottságainkat kihasználva, a szülők segítő szándékát figyelembe véve fogalmazzuk meg célkitűzéseinket, melyek során a sokoldalú tevékenységek felkínálásával, élményekben gazdag óvodai élettel valósítsuk meg nevelési céljainkat.

Az egyetemes keresztyén erkölcsi-etikai normák megismerése a személyiségformálás fontos eszköze. A hitbéli ismeretek elsajátítása, a lelki közösség megélése, a bizalommal teli légkör megteremtése a gyermekek harmonikus személyiségfejlődését segítik.

A mindennapokban gyermekeinknek lehetőséget adunk a vallásos élet alapjainak megismerésére, gyakorlására.

HAGYOMÁNYAINK, NÉPHAGYOMÁNYŐRZÉS, ÜNNEPEK- JELES NAPOK

Az óvodai tanév tervezésekor tekintettel vagyunk arra, hogy az evangéliumokból ismert üdvtörténet kiválóan kapcsolható az óvodai élet eseményeihez. Ezért a hagyományos óvodai ünnepi alkalmak mellett az egyházi ünnepek, és a néphagyomány által őrzött ünnepek harmonikus rendje gazdagítja, színesíti óvodánk életét.

Óvodánkban tudatosan törekszünk az egyházi esztendő ünnepeinek méltó megünneplésére. Emellett továbbra is fontos szerepe van programunkban a hagyományos óvodai ünnepeknek, az évszakokhoz kapcsolódó jeles napoknak, néphagyományoknak, melyek gyökerei keresztyén ünnepekhez kapcsolhatóak.

Minden egyes ünnepet hosszabb előkészület előz meg, és ez a készülődés hangulatilag is előkészíti a közös ünneplést. A közös készülődés, tervezgetés, a holnap öröme távlatot jelenthet a gyermekek számára, ezért az óvodában célszerű minden alkalmat megragadni a hagyományok az ünnepek kialakítására.

Az óvodai élet szokásai, hagyományai, ünnepei, érzelmi átélése, erősen motiváló hatású a gyermekek számára, akik örömmel vesznek részt az ünnepi napokat megelőző közös munkában.

Az előkészületekhez szükséges feltételeket az óvók változatos tevékenységek felkínálásával, megfelelő eszközök biztosításával, a gyermekek természetes tudásvágyának, kíváncsiságának felkeltésével érik el. A gyermekek számára az ünnep várva-várt nap, hiszen a környezet jelzései: a felnőttek magatartása, az ünnep jelképei a bensőséges összetartozás élménye hitelesek a számára.

Ezek a gyermeki élmények hatnak a családok szemléletmódjára, az óvoda így megteremti a családokkal való együttműködés sajátos formáit.

Az egyházi ünnepekhez kapcsolt együttlétek, játszóházak egyben előkészítik az ünnep hangulatát, segítenek abban, hogy a fiatal szülők megismerkedjenek az ünnepek valódi jelentés tartalmával (például a karácsonyi vagy a húsvéti ünnepkör és a néphagyományban fellelhető ünnepi szokások szoros kapcsolatával). Mivel a hagyományápoló, ismereteket nyújtó programoknak a szülők is részesei, gyermekükkel együtt fedezhetik fel az ünnephez kapcsolódó szokások igazi tartalmát, az egyházi ünnepek valódi jelentését, értékét.

Az óvodában folyó keresztyén nevelés hatása a családok szemléletmódjában is tartalmi változásokat idéz elő. Ez megmutatkozik a családok mindennapjaiban, ünnepnapjaiban, együttműködő, cselekvő részvételükben. Fontos, hogy a gyermeket körülvevő szűkebb és tágabb környezet összhangja megteremtődjön. Ezáltal az óvodai neveléshez olyan hiteles többletet adunk, amellyel kiegészítjük, és teljessé tesszük a gyermekek életét.

A családokkal való együttműködés nemcsak a közös istentiszteleti, óvodai ünnepi alkalmakon való részvételt jelenti, hanem a mindennapok tevékenységeiben, a szeretetkapcsolatok alakulásában, a teremtett világ szeretetében, óvásában is jelentős szerepe van.

A gyülekezet felkínált alkalmain való folyamatos részvétel kiemelt jelentőséggel bír, különös tekintettel az ünnepi alkalmakra. A gyülekezet közösségében a szülői házzal közösen megélt egyházi ünnepi alkalmak különleges örömforrást jelentenek a résztvevőknek.

Az évről-évre visszatérő hagyományok biztonságot, megnyugtató eligazodást jelentenek a gyermekek életében, ezáltal erősödik bennük a valahová tartozás érzése. Kialakul az a tudat a gyermekekben, hogy a keresztyének nagy családjához tartozunk valamennyien. Ezért van óriási jelentősége a gyülekezetépítés szempontjából a legkisebbek között végzett lelkesítő szolgálatnak. A fenntartóval való szoros és élő kapcsolatot erősíti az intézményi lelkesítő jelenléte óvodánk mindennapjaiban. A gyermekközösség és a felnőttek között végzett szolgálata segít bennünket abban, hogy igazi lelki közösséggé váljon óvodánk nevelőtestülete.

A tanév elején az óvoda igazgatója által összeállított eseményterv alapján szervezzük meg a gyermekcsoportok, a szülők, és a fenntartó gyülekezet hagyományos ünnepi alkalmait. Fontosnak tartjuk, hogy ezeket az időpontokat, eseményeket mindenki által elfogadottá és ismertté tegyük. Szeretnénk elérni, hogy e kivételes alkalmak óvodánk nevelőtestülete és a szülői ház számára is kiemelt jelentőséggel bírjanak.

Az ünnepek tartalmas együttlétté való formálása és a néphagyomány megőrzése óvodánkban szorosan összekapcsolódik.

A népszokások általában az egyházi ünnepekhez és az évszakok változásaihoz kapcsolódnak.

A magyar népszokásokban jeles napként tartjuk számon azokat az ismert ünnepeket, melyeket hol az óvodánkban, hol a templomunkban tartunk, a hozzá rendelt tevékenységekkel az alábbiak szerint:

A jeles napok az őszi, téli, tavaszi, és nyári napfordulók köré csoportosulnak.

Az őszi ünnepkörhöz tartozó jeles napok elsősorban gazdasági jellegű tevékenységekhez kapcsolódnak

- Teremtés hete, az új kicsik befogadó áldásával családi istentiszteleten,
- Dióverő családi nap, - (betakarítás, dióverés, néptáncosok, kézműves foglalkozás, lovaglás, tábortűz).
- Reformációnapi megemlékezés templomlátogatással.

A téli ünnepkör középpontja a téli napforduló ünnepe

- Adventi játszóház, Mikulásvárás, Gyermek karácsonya.

A karácsonyi ünnepkör adventtel kezdődik és vízkeresztig tart.

A népi hagyományok felelevenítésekor a betlehemezés szokását keltjük életre.

Vízkereszt után hamvazó szerdáig tart a farsangi időszak, az álarcos bálak ideje, de egyben a tél búcsúztatása, a tavaszvárás ünnepe is,

- Farsangi jójátékcsaládi multság, fánk sütés.

A böjti időben a legjelentősebb ünnepünkre való felkészülés, megtisztulás, önvizsgálat a jellemző.

A tavaszi ünnepkör legjelentősebb keresztyén ünnepe a Húsvét, Jézus Krisztus feltámadásának ünnepe

- pászkasütés, virágvasárnapi bevonulás.

A húsvéti ünnepkör előkészületeihez a közös tojásfestés, ághajtatás, rügyezettetés örömet adó tevékenységei kapcsolódnak. A tojás magában hordja az életet, jelképezi a teljességet, épp úgy, mint a sírból feltámadó Jézus Krisztus.

Ugyanakkor a húsvéti locsolkodás a megtisztulás jelképeként tovább él az óvodai hagyományok között is.

Pünkösdi hálaadó ünnepség a búcsúzó nagyok útra bocsátó megáldásával.

Minden hónap utolsó vasárnapján, családi istentiszteleten veszünk részt.

Az óvodai élet hagyományos ünnepei továbbra is jelentős események mindennapjainkban:

- a gyermekek születés- és névnapi köszöntése a csoportokban
- az édesanyák köszöntése, anyák napja alkalmából
- gyermeknap
- tanévzáró ünnepély
- megemlékezés március 15-én.

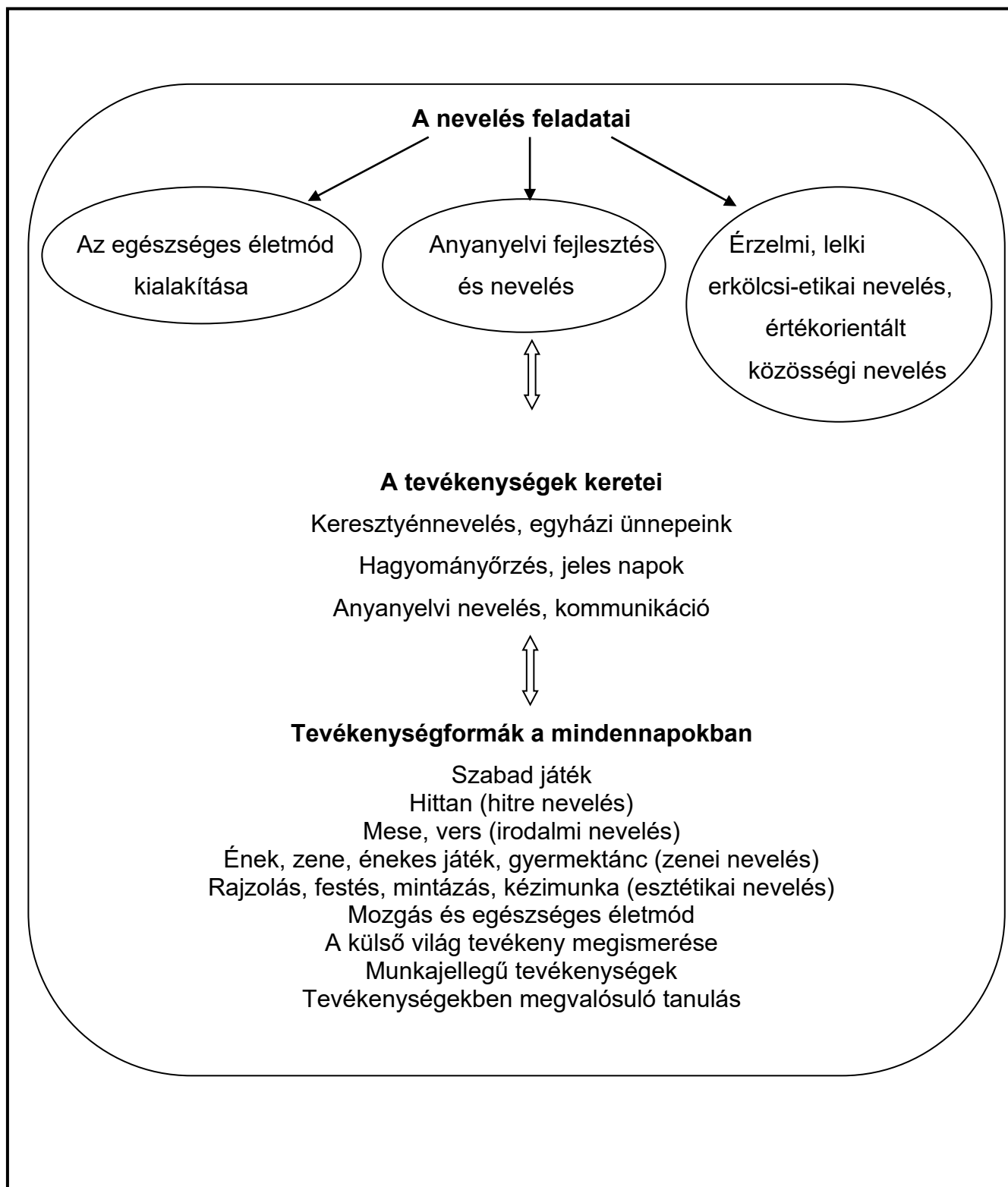
Kodály Zoltánnal együtt valljuk:

*„Szentnek kell tartanunk a gyermek érintetlen lelkét, amit abba ültetünk,
minden próbát kiálljon. Ha rosszat ültetünk bele, megmételtyezzük egész
életére.*

S ha jó magot ültetünk bele, egész életében virágzik...”

A NEVELŐTEVÉKENYSÉG RENDSZERÁBRÁJA

A PROGRAM CÉLJA, FELADATA

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az egészséges életmód kialakítása (egészségfejlesztési program)

Egyházi óvodánk nevelői tevékenysége a teljes embert célozza meg. Az Úrtól kapott élet és egészség az embernek semmi mással nem pótolható, alapvető értéke. Az egészségvédelme és karbantartása tanítható, fejleszhető.

Mindennapi nevelőmunkánk során különös tekintettel vagyunk a gyermekeink életkori, testi-lelki igényeire is, hiszen gyakran a testi problémáknak lelki gyökerei vannak.

1. Kiemelt feladatunk ebben az életkorban:

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- **életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, nehézségek leküzdéséhez, mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermeket azon ismeretek, készségek képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;**
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

2. Célunk: - a gyermekek testi szükségleteinek kielégítése során alapozódnak meg azok az egészség és test-kulturális magatartáskészségek, szokások, melyek az egészséges életvitelhez szükségesek. Egészségbarát viselkedésformák kialakítása.

- Primer prevenció (elsődleges megelőzés), melynek a betegség megjelenésének megakadályozására, az egészségmegőrzésére irányul.
- Az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek átadása (egészséges táplálkozás, személyi higiénia, öltözködés kultúrája, környezetvédelem).

3. Az óvodai egészségnevelést és gondozást a következő tevékenységek szolgálják:

- a gyermekek napirendjének, életritmusának kialakításában legyenek aktív és passzív szakaszok, hogy óvodai életüknek meghatározott ritmusa legyen.
- fel kell tárnunk a gyermekek testi szükségleteit, hiszen ennek kielégítése a jó közérzet alapja. Az eltérő étkezési szokásokat toleranciával kell fogadnunk.
- alvásigényük kielégítésére csendes, nyugodt légkört kell biztosítanunk.
- a nevelőtestület összehangolt munkája szükséges ahhoz, hogy a tisztálkodás, és a testápolás feltételei megteremtődjenek a gyermekcsoportokban.
- mindennapi szabad mozgás, játék, séta az óvodai élet meghatározó része, ezért a gyermekeknek lehetőséget kell biztosítani arra, hogy minél több időt tölthessenek a szabad levegőn, fejlődjön mozgástevékenységük, váljanak ellenállóvá, edzetté.
- rendszeres fogorvosi és egyéb szűrővizsgálatok biztosítása az óvodában.

Az óvoda helyiségei az egészségügyi előírásokat betartva praktikusak, esztétikusak. Udvarunk megfelelő méretű, sok lehetőséget biztosít a mozgásra, az egészséges életmód megvalósítására.

Óvodánkban lehetőség van ősszel és tavasszal helyben vízhez szoktató úszótanfolyamon részt venni a fűtött korszerű úszómedencében, szakvégzett óvodapedagógus irányításával.

A pincében kialakított száraz technológiás *sóbarlang* kialakításával nagyot tettünk a felső légúti megbetegedések megelőzése terén.

Óvodánk lehetőséget biztosít a szülők igényei szerint arra, hogy gyermekeink az óvodán kívül más sporttevékenységgel is megismerkedhessenek. (ovifoci)

A gyermek az egészséges életmódra vonatkozó ismereteit és magatartásmintáit a családból hozza magával. A szülők egészségkultúráltsága és az óvoda egészségvédelemmel kapcsolatos törekvéseinek találkozása ezért jelentős.

Szeretnénk a családok együttműködését is igénybe venni ahhoz, hogy gyermekeink az egészséges életmód szokásainak elsajátításában továbbra is aktív partnereink legyenek, (- szülők számára fórumok szervezésével az egészséges táplálkozáshoz ismeretek átadása a bőjti időszakban).

Fontos az óvodai és a családi légkör összhangja, mert csak így valósulhatnak meg egészségfejlesztési programunk célkitűzései gyermekeink egészséges testi fejlődésének biztosítására.

4. Emberi erőforrások a program megvalósításához:

- családok – szülők
- óvodapedagógusok
- védőnő, óvoda orvos, fogorvos
- családsegítő szociális munkás – gyermekjóléti szolgálat
- Pedagógiai Szakszolgálat (logopédus, fejlesztő pedagógus)

5. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- az óvodai gondoskodás eredményeként a gyermekek ismerik és önállóan végzik egészségügyi tevékenységeiket
- testi szükségleteiket képesek kulturáltan, önállóan kielégíteni
- mivel szükségleteik a gondozás során kielégítést nyernek, ezért a gyermekek biztonságban érzik magukat, derűsek, kiegyensúlyozottak
- kialakul bennük az esztétikus környezet iránti igény, és ezért ügyelnek környezetük rendjére

- olyan mozgáskultúra birtokában vannak, amely alkalmassá teszi őket az iskolai élet rendjéhez való alkalmazkodásra
- egészséges táplálkozás megkedveltetése során nyitottakká válnak az új ízek elfogadása iránt, tevékenyen vesznek részt az ételek elkészítésében (gyümölcstál, saláták stb.)

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk. Az anyanyelvfejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelőtevékenységünk egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítanunk.

A gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítjuk a gyermekek számára a változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, ismereteket és tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség – fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Anyanyelvi nevelés, kommunikáció

Az anyanyelvi, kommunikációs nevelés átfogja az óvodában végzett nevelőmunka minden területét. Megjelenik a napi tevékenység minden mozzanatában.

A gyerekek beszédkapcsolatainak alakulása nagymértékben annak a függvénye, milyen nyelvi mintát kapnak otthon, és az óvodában.

Ugyanakkor nem mellékesek, és meghatározóak a játék során megélt élmények, a társkapcsolatokban használt kommunikációs minták, modellek.

Mivel a gyermekek ebben az életkorban a mintakövetés során tanulnak, óriási jelentősége van a felnőttek által adott, követhető beszéd mintának. El kell érniük, hogy a gyermekek beszédkészsége az óvodai évek alatt érhető, kifejező legyen, örömeiket leljék az anyanyelv használatában. Meg kell ismertetnünk őket a magyar nyelv szépségeivel, kifejező erejével életkoruk szintjén.

Fontos, hogy megismerjék a helyes nyelvhasználat formáit. Ha messzemenően figyelembe vesszük gyermekeink igényeit a beszédkészség fejlődése során, ha engedjük, hogy érdeklődésük, fantáziájuk is kifejezésre jusson az anyanyelv birtokba vétele során, bátran és örömmel fogják elmondani érzéseiket, gondolataikat.

Ha teljes odafordulással bánunk velük, és megteremtjük azt az egészséges, biztonságos légkört, amelyben kifejezhetik vágyaikat, gondolataikat, sikerül a beszédfejlődés során is olyan egészséges légkört kialakítanunk, amelyekkel a jó

szokásokra, a korához illő fegyelemre, az udvarias érintkezés formáira is taníthatjuk, szoktathatjuk őket.

Kommunikációs készségük alakulása során lényeges, hogy a gyermekek tevékenysége örömteli, megfelelően motivált legyen, hiszen csak ilyen körülmények között várható, hogy a céltudatos képességfejlesztés az anyanyelvi nevelés során is megvalósuljon.

A gyermek beszédfejllettsége a szocializáció folyamatában a környezettel való érintkezés, az önkifejezés, a gondolkodás legfőbb eszköze.

A sokoldalúan biztosított tapasztalatszerzés és ismeretanyag által kedvező mértékben gyarapodik a gyermek szóincse, lehetősége nyílik a választékos beszédre. Ugyanakkor fontos, hogy óvodásaink elsajátíthassák és alkalmazzák azokat az alapvető és helyes viselkedési szabályokat, amelyekre szükségük van a társas érintkezés során.

Mivel a későbbi életkorban a verbális készség szintje alapvetően befolyásolja a tanulás eredményességét, ezért fontos, hogy beszédképességük, kommunikációs képességeik olyan fejlettségi szintet érjenek el az óvodáskor végére, mellyel várhatóan sikeresen kezdhetik el az iskolai tanulást.

Értelmi nevelés és fejlesztés

Gyermekeink értelmi nevelésének alapját, az óvodai tevékenységek során szerzett ismereteket, tapasztalatok, élmények gazdag tárháza biztosítja.

Célunk, hogy az életkorra jellemző állandó érdeklődési, cselekvési vágy segítségével alapozzuk, fejlesszük óvodásaink tanulási képességeit.

Alapvetően befolyásolják értelmi fejlődésüket az egyéni és a közös élmények, kíváncsiságuk, az a lehetőség, melynek segítségével élethelyzetekben próbálhatják ki mire képesek. Érdeklődése készíteti a gyermeket arra, hogy birtokba vegye, megismerje az őt körülvevő szűkebb és tágabb környezetet.

Érzékszervein keresztül szerez tapasztalatokat, és mivel ezek a tanulási helyzetek a játékban, a mozgás során történnek, így folyamatos a tanulás.

Ha mindez bátorító szeretetteljes óvodai légkörben történik, felgyorsul a gyermekek értelmi fejlődése.

Feladatunk a játékba ágyazott, változatos cselekvésen alapuló tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása.

Lényeges, hogy a gyermekek olyan gondolkodási stratégiát sajátítsanak el, mely hozzásegíti őket ahhoz, hogy a számukra hiányzó információkhoz hogyan juthatnak hozzá.

Saját cselekvő aktivitásuk, saját élményeik pedig el kell, hogy juttassák őket, ahhoz, hogy a felkínált tevékenységek, megoldási módok között gondolkodási szintjük, képességeik alapján választani tudjanak.

A tanulást ebben az életkorban az érzelmek határozzák meg, ezért a hitelesen, meggyőződésből közvetített ismeret áll közel a gyermekekhez. Ez különösen nagy felelősséget ró az óvodapedagógusra, hiszen meggyőződésből és hitelesen lehet a tanulási képességek fejlesztéséhez szükséges tudásanyagot átadni.

Az élmények által folyamatosan, különböző érzelmi hatásokat váltunk ki a gyermekből, amelyek megerősítik a cselekvéseken keresztüli ismeretszerzést.

Így a világ felfedezése, megismerése örömforrás a gyermek számára, fejlődik gondolkodási szintje az egocentrikus gondolkodástól a szemléletes, tapasztalatokon alapuló gondolkodásig, a fogalomalkotásig.

Helyi programunk a tanulás terén annyiban kínál többet, hogy a látható és a láthatatlan világról egyaránt kapnak információt gyermekeink.

Az értelmi nevelés céljainak elérése során a gondolkodási képességek fejlesztése, a gyermekek számára felajánlott játékos tevékenységformák erőteljesen hatnak a gyermekek személyiségfejlődésére, így az óvodában töltött évek képessé teszik őket az iskolai tanulás megkezdésére.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére – iskolai alkalmasság szintje:

- a gyermek a spontán vagy szervezett tevékenységekbe szívesen és aktívan vesz részt
- figyelmét képes rövidebb ideig ugyanarra összpontosítani
- problémafelismerő és megoldó képessége alakulóban van
- segítséggel vagy önállóan is képes hibáit kijavítani
- önértékelő képessége egészségesen fejlődik
- a gyermek nyitott, érdeklődő, készen áll az iskolai tanulás megkezdésére

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodáskor döntő korszak a gyermek életében, hiszen személyiségének formálódása és a szocializáció párhuzamosan valósul meg.

Kiemelt feladatunk:

1. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezért szükséges biztosítanunk, hogy

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek hitbéli, erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

2. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás és normarendszerének megalapozása.

3. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldre és családra való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a teremtett világ, az emberi környezetben megmutakozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

4. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet töltsön be.

5. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Ebben az életszakaszban a gyermeknek szilárd értékrendre, követhető mintára van szüksége. Mivel a fő hangsúly ebben az életkorban a gyermekek viselkedésében az érzelmen van, ezért döntő jelentőségű a bátorító, biztató óvodai légkör, ahol a gyermeknek lehetősége van többségében pozitív érzelmi helyzetek átélésére.

Ugyanakkor erkölcsi és személyi, valamint vallási példaképekre is nagy szüksége van, hiszen ezek adják meg majd egyénisége alapját.

A gyermek és az óvó között létrejött szeretetkapcsolat a családból kilépő gyermek számára egy táguló szociális teret ad. Az óvó úgy lehet modell a gyermek számára, hogy túlmutat önmagán más követhető példák felé. A legfontosabb minta a Biblia középpontjában álló Jézus alakja.

A bibliai történetekben a gyerekek megismerhetik Jézus Krisztust, hallanak arról, hogyan bánt az emberekkel, embercsoportokkal, a gyermekekkel. A mindennapok során ezt a követhető mintát tárjuk az óvodások elé.

Az óvodás gyermek lelki világa, teljesen ráhagyatkozó, fenntartás nélkül bízza magát szüleinek, az őt szerető felnőtteknek, ezért mindannyian példát, mintát adunk

neki a társkapcsolatokhoz. Fontos a gyermekek számára, hogy derűs, biztonságos környezet vegye körül őket. A szocializációt segíti az ölelő szeretet a kapcsolatfelvétel során. Az örömteli közös élmények, a tevékenységek állandó körforgása, a megerősítő szeretet hatására kialakul a gyermek biztonságérzete. Erősíti a biztonságérzetet a csoportok kialakult szokásrendje, a viselkedés szabályainak elfogadása. A mindennapokban lehetőséget adunk a viselkedési, az udvariassági formák gyakorlására is.

A vegyes életkorú csoportokban az elfogadásra, az alkalmazkodásra, a segítségnyújtásra rengeteg lehetőség adódik.

A megerősítő, elfogadó magatartás, az értékek, nyújtása alkalmat teremt a gyermekek pozitív érzelmeinek kiváltására.

Mivel a szülők nagy része nem vallásos közegben nevelkedett, ezért óriási a felelőssége az óvoda nevelőtestületének és az intézmény lelkészének abban, hogy hogyan formálódik a gyermek Isten-képe az óvodai évek alatt.

Ezért programunkban fontos szerep jut az egyetemes keresztyén erkölcsi-etikai értékek közvetítésének a gyermekek felé úgy, hogy mindannyian követésre méltó magatartás mintákat adunk nekik.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére -iskolai alkalmasság szintje:

- a gyermek képes érzelmeinek kifejezésére, kezelésére
- érzelmileg kiegyensúlyozott, érzelmeit vállalja
- képes az igazmondásra, a megbocsátásra
- segítséget nyújt a rászorulóknak
- a kialakulóban lévő alapvető erkölcsi szokásokat természetes módon gyakorolja
- feladattudata, felelősségérzete oly módon alakul az óvodáskor végére, hogy tudja: a teremtt világot embertársaival együtt felelőssége van
- a család értékrendje formálódik az egyházi óvodai nevelés hatására oly módon, hogy az segítse a gyermek hitéletének megalapozását.

A közösségi nevelés az óvodai nevelési folyamat alapvető, átfogó kerete, gyakorlati módszere, eljárásrendszere, mely lehetővé teszi a társadalom szempontjából értékes tulajdonságok alakítását. Ezáltal biztosíthatók a gyermekek fejlődéséhez szükséges tevékenységi formák és társas kapcsolatok.

A közösségi nevelés segíti a szocializációt, ezáltal tovább szélesíti a gyermek bevezetését a társadalmi környezetébe. A gyermek közösségi magatartásának megalapozása az óvodai nevelés egészét átszövő feladat.

Az óvodában új kapcsolatok várnak a gyerekekre, amelyek elfogadtatása nagy gondosságot és odafigyelést igényel tőle, bármilyen életkorú is.

Az óvoda szociális környezetében tudatosan szervezett és spontán pedagógiai hatások juttatják el a gyereket a társakkal való egyszerű együttléttől az együttműködésig.

Felnőtt-gyermek kapcsolat

Az óvodapedagógus a gyermek közösségi életének irányítója.

Közte és a gyermek között létrejövő kapcsolat sokkal erőteljesebb, mint a kortársi kapcsolat.

Ezért a szocializációban két szempontból is kiemelkedő a szerepe, egyrészt azért, mert az óvó személyi értékével hat a csoportszerveződés folyamatára, serkenti a gyermek egyéni fejlődését, miközben maga is a közösség tagja. Másrészt az óvó

módszertani felkészültsége birtokában tudatosan szervezi meg a gyerek értelmes élettevékenységét, környezetét.

Fontosnak tartjuk, hogy az óvoda valamennyi felnőtt dolgozójának magatartása legyen határozott, következetes, barátságos, szeretetteljes, őszinte, minden gyermek számára elfogadó és toleráns, tehát minta értékű.

Az óvodapedagógusi, valamint a nem pedagógus alkalmazottak tevékenységének összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

A nevelés egész időtartama alatt óvodapedagógusnak kell foglalkoznia a gyerekekkel. A nevelés eredményességéhez a dajka munkája is hozzájárul. Csak akkor tudja a szakképzett dajka a nevelést tudatosan segíteni, ha tudja a nevelés célját, feladatát, módszereit. Mindezek megismertetése az óvodapedagógus kötelessége, feladata.

A dajka nemcsak technikai személyzet a gyermek életében, hanem nevelésének egyik segítője is, aki mintául (interperszonális kapcsolatok; viselkedés, beszéd, személyi higiéné, ápoltság, gondozottság) is szolgálhat számára. A gyermekek gondozási, nevelési igényei, képességei eltérőek. Az óvodapedagógus útmutatásai alapján a gyakorlatban érvényesítenie kell az egyéni bánásmód elvét differenciálnia kell, a módszerek alkalmazásakor segítő jelenlétével annyi segítséget kell nyújtania a gyermekek számára, amennyi feltétlenül szükséges feladataik önálló elvégzéséhez.

Minden kisgyermek más, ezért más a segítség iránya és foka. Ehhez elméleti, gyakorlati segítséget kell nyújtani a dajkák számára, hogy szakmailag kifogástalan módon tudjanak segíteni.

Gyermek-gyermek kapcsolat

Az óvodai gyerekközösség alakulásában az első eredmény, ha minden gyermek jól érzi magát a csoportban, ha a gyereknek stabil, de nem mindig azonos a helye a társai között, és szoros meghitt kapcsolat fűzi őket egymáshoz. Ehhez feltétlenül szükséges, hogy az óvó bensőséges kapcsolatot alakítson ki. Ahhoz, hogy a gyermek a csoport tagjának érezze magát, tapasztalnia kell, hogy számon tartják őt és szükség van rá.

A közösségi nevelés folyamatában fontosnak tartjuk, hogy a gyermek én-tudata megerősödjék, én-képe a különböző tevékenységek során és a kapcsolatokban differenciálódjék.

Az óvó igyekezzen elérni, hogy a csoport tagjai vegyék tudomásul egymást, figyeljenek egymásra, legyenek képesek beleélni magukat társaik helyzetébe. Mindez elősegíti, hogy minden gyermek önálló, aktív személyként élje meg önmagát, hogy az „én és a másik” elkülönüljön.

A gyerekek közötti kapcsolatokat életkoruk, korábbi környezetük, egyéni sajátosságaik nagymértékben befolyásolják. Amíg felnőtt - gyermek kapcsolatban a felnőtt a gyermek számára követendő modellként jelenik meg, addig a gyerekgyerek kapcsolatban modell lehet minden olyan viselkedési forma, amelyet a csoportban egy vagy több gyermek felszólítás nélkül követ, átvesz. Ezeknek a spontán viselkedési formáknak egy része állandósul, s a gyermek ismételteti, beiktatja szokásrendszerébe.

Az óvodás gyereknél tipikussá válik a közvetett modellkövetés, ezért a kiemelkedő szociális státuszú gyerekek fontos szerepet töltenek be, mert közvetítenek felnőtt és gyerekcsoport között, szokás és véleményformáló hatásukkal. Fontosnak tartjuk olyan óvodai légkört teremteni, amelyben a barátok kölcsönös egymásra hatása optimális, a pozitív tulajdonságok hatnak az egyes párokra, baráti

csoportosulásokra. A közösség fejlődése a csoport tagjainak tevékenységétől és a gazdagodó társas kapcsolatoktól függ, és ez a gyermek személyiségfejlődésének ösztönzője is.

A közösség és az egyén, az egyén és a közösség egymásra hatása minden gyermek fejlődési szempontjából meghatározó.

A helyes viselkedés megalapozása

Óvodai nevelésünk alapvető feladata, hogy a gyermek számára közvetítsük, megalapozzuk és kialakítsuk a kapcsolattartás alapvető normatív szabályait, a kívánt viselkedési módokat.

A viselkedés módjai:

- a bizalom: a felnőtt-gyermek, a gyermek-felnőtt, és a gyermek-gyermek kapcsolatban,
- a szeretetteljes magatartás: amely meleg, barátságos légkört biztosít a csoport minden tagja számára,
- a tiszteletadás: minden gyermek számára alapvető követelmény,
- a megbecsülés: a gyermek figyel a felnőttek és társai munkájára, és vigyáz alkotásaira,
- a tapintatos viselkedés: vigasztalják szomorú, bánatos társaikat,
- a figyelmesség: a gyermek élje át az ajándékkészítést, meglepetést, jó cselekedet örömét,
- a segítségnyújtás: az óvodai élet szervezése során számtalan lehetőség kínálkozik,
- a türelem: a gyermek számára nem jelent lemondást, csak a kívánt tevékenység késleltetését jelenti,
- az önfegyelem: a gyermek egyéni céljait a csoportnormához igazítja.

Keresztyénnevelés

Keresztyén szellemű nevelésünk alapja az óvodai hitoktatás, ennek segítségével valósulhat meg óvodai programunkban a lelki nevelés a teljes személyiségformálás alapvető eszközeként.

Azok a lelki hatások, amelyek a gyermeket ebben az életkorban érik, további életükre nagy jelentőséggel bírnak.

Az óvodai hittan foglalkozások, a közösen megélt vallásos élmények, az együtt mondott imádságok pozitív élményt nyújtanak a gyermeknek, segítik őt abban, hogy transzcendens kapcsolata erősödhesen.

A lelki nevelés során olyan életkérdésekről van szó, amelyek mindennapi életünket alapvetően befolyásolják.

A hittanfoglalkozások alapja az a bibliai törzsanyag, amelyet a gyermekek életkorának megfelelően választunk ki hitoktató lelkészünk együttműködésével.

Ebben az életkorban kell megtanulniuk óvodásainknak, hogy lelki szükségleteiket hogyan elégíthetik ki. Átélik, mit jelent a lelkész közelsége az óvodai életben, akihez bátran fordulhatnak kérdéseikkel, problémáikkal, de a lelkész abban is segíthet, hogy megéljék: a templom a hitélet színtere.

A keresztyén lelki nevelés leghatásosabb tartalmi eszköze a Biblia megismerése. Fontos a jól megválasztott bibliai történet, mert élményt kell nyújtania, és egyben olyan ismeretek, tapasztalatok tárházát jelenti, melyek megismerésére csak a bibliai történetek adnak módot.

Az óvoda lelkésze a nevelőtestület külső tagja. Nemcsak a családgondozásban vesz részt, hanem az óvoda felnőtt közösségének lelki gondozásában is.

A bibliai történetek adnak útmutatást a gyermekeknek a helyes emberi viszonyulásokra, a keresztyén erkölcsi-etikai értékek megismerésére.

Megtanítják őket rácsodálkozni a teremtett világra, meg tanulnak hálát adni érte, felismerik milyen fontos a Földön élő emberek számára az a felelősség, hogy közösen kell óvnunk, védenünk a ránk bízott élővilágot.

Célunk a gyermekek nyugodt, harmonikus, egészséges fejlődésének segítése, a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatása.

Ebben az érzelmileg, értelmileg fogékony időszakban a lelki nevelést erősíti, a gyermekek szűkebb természeti, és társadalmi környezetéhez való viszonyát is pozitívan befolyásolja az egyetemes emberi értékekre utaló néphagyomány-ápolás, amely természetesen ötvöződik a természet szeretetével, és nem utolsósorban a hazaszeretettel is.

Az evangéliumok jó híre a gyermekekben is a pozitív érzelmeket erősíti, így lesz képes arra, hogy másokra, figyelve, tenni tudjon az élővilág, környezete, nem utolsósorban a nemzeti hagyományok megőrzéséért.

Képes lesz arra, hogy társaira figyeljen, nekik segítsen, az elesettet, a segítségre szorulókat észrevegye, a másságot elfogadja.

Korához képest meg kell éreznie a szülőföld fontosságát. Természetesen ez csak akkor valósulhat meg, ha ismeri és a felnőttek példáját követve becsüli környezetének szokásait, néphagyományait.

A lelki nevelés szinterei: az óvoda, a gyülekezeti alkalmak, az ünnepi istentiszteletek.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Tevékenységekben megvalósuló tanulás

Pedagógiai munkánk középpontjában gyermekeink személyiségének sokoldalú, harmonikus fejlődése, egyéni képességeik kibontakoztatása áll, melyet az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, differenciált fejlesztési lehetőségek megteremtésével biztosítunk.

Az óvodapedagógusok követik a gyermekek igényeit a játék, a tanulás során, megfelelő kereteket, alkalmakat, eszközöket biztosítva a gyermekcsoportoknak.

Az óvodai nevelés során a fejlesztés az egész gyermekre irányul, testi-lelki-szellemi értelemben egyaránt. Hatása komplex módon érvényesül, az egyes tevékenységekben át- meg átszövi az óvodai nevelés teljes rendszerét.

A gyermekek egyéni élethelyzetének sokoldalú megismerésével kívánjuk a legteljesebb személyiségfejlesztést, képességfejlesztést megvalósítani.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

Nevelési rendszerünkben a játék és a tanulás nem választható el egymástól. A gyermekek elsősorban a játékba ágyazott, változatos tevékenységek gyakorlása során tanulnak. A tanulás tág értelmet nyer, hiszen tanulásnak tekinthetjük mindazoknak a jártasságoknak, készségeknek, képességeknek a kialakítását, melyek az érzelmi és akarati tulajdonságok fejlődését és a viselkedés alakulását is elősegítik.

Ebben a folyamatban az óvónak módja nyílik arra, hogy az egyes gyermek tanulási képességeinek alakulását kövesse, segítse.

Erre az életkorban jellemző az utánzásos tanulási forma. Ezért fontos az együttes tevékenység, a modell nyújtása a tevékenységek során.

Az ismeretek bővítésének keretét, formáját alapvetően a párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek, kötetlen érdeklődésre alapozott foglalkozások adják, de az egyéni, illetve mikro csoportban történő ismeretadás is nélkülözhetetlen a tanulás során.

Ugyanakkor tudjuk, hogy a gyermekek fejlődése elsősorban a játékoskeretek között megvalósított tevékenységekkel, az egyéni fejlettségi szintre tekintettel, differenciált személyiségfejlesztéssel valósítható meg.

A tanulásnak az óvodai napirendben olyan kialakított szokás- és szabályrendszer alapján kell megvalósulnia, melybe a gyermekek számára ideális lehetőségeket biztosítunk, hogy ismereteket szerezhessenek, tapasztalatokat gyűjthessenek, a megszerzett tudást pedig a különböző tevékenységekben alkalmazhassák.

A gyermeki tanulás tevékenységet, cselekvést, folyamatot jelent.

Az óvodás a cselekvésein, az érzékszervi, mozgásos, tapintásos észlelésein keresztül tanul.

Erre a környezetéből jövő ingerek, a játékkedve, a mozgásigénye, és az utánzási vágya készíti.

A tanulási folyamat szervezhető egyéni, mikrocsoportos, teljes csoportos formában. Az óvodapedagógus feladata, hogy kihasználja tudatosan a spontán adódó tanulási helyzeteket is.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére – iskolai alkalmasság szintje:

- az óvoda elfogadó, megerősítő légköre, az egész nap folyamán megteremti a tanulás lehetőségét a gyermekek számára.
- a pozitív megerősítés, a dicséret ösztönzi a gyermekeket az ismeretek befogadására.
- a sikerélmény motiváló hatására jön létre a játékos tapasztalatszerzés lehetőségeinek kihasználása, az ismeretek gyarapodása.

- a mindennapos tevékenységformák gyakorlása során valósul meg a tanulás személyiségfejlesztő hatása
- a gyermek az óvodás évek alatt érzelmein keresztül készségeket, jártasságokat szerez, amelyek által fejlődik értelme, intelligenciája
- érdeklődése a világ felé inspirálja az iskolai tanulás iránti vágyát

Szabad játék

Az egyházi nevelés során is az a meggyőződésünk, hogy a játék a gyermek életeleme. Egész napi tevékenységei között a legjelentősebb személyiségének alakulásában, mással nem helyettesíthető helyet foglal el a gyermek életében.

A gyermekek játéka a valóságot tükrözi, tapasztalatait, élményeit játssza el sajátos formában. Játék közben a gyermek derűs, felszabadult, így lesz örömforrás a számára minden játékra ösztönző lehetőség.

Maga a cselekvés, az elképzelés megvalósulása szerez örömet a számára.

A játék marad az óvodáskor végéig a gyermek legfőbb tevékenysége és a munka, a tanulás is megőrzi játékos jellegét.

Az óvó legfontosabb feladata, hogy a gyermekek eredetisége a játékban is szabadon fejlődjen, ami nem jelent egyet a mindent ráhagyással, hanem azt jelenti, hogy teljes odafordulással és ráfigyeléssel bánunk vele.

A játéktevékenység összetett képességfejlesztési terület, mivel magába foglalja azokat a tevékenységeket, ismereteket, amelyek szükségesek az óvodáskorú gyermek fejlődéséhez.

A játék nem csupán szabadidős tevékenység, hanem létforma.

A szimbolikus játékok az óvodáskor igazi játékaik, de fontos szerepet töltenek be az érzékszervek funkcióját próbálgató, gyakorló játékok is. A szabályjátékok a felnőtt jelenléte nélkül eléggé labilisak.

A játék legfőbb jellemzője, hogy örömszínezetű, önkéntes és szabad.

A gyermek játéka valóságyszerű, de nem valóságos. A játék során összemossa a valóságot és az elképzelhetőt, a játékban nem érvényesek a valóság idő- és térbeli korlátai.

A gyermekek játékában is működik a tanulás, a gyakorlás, a szabálykövetés, de mindez a játék formájában jelenik meg.

Játék közben az összes képességét aktivizálja, gyakorol, bevés, megpróbálja a maga módján értelmezni a világot.

Óvodáskorban a gyermek a játékban él és fejlődik, melyben a belső lelki érés ugyanolyan fontos, mint az egyéb testi és értelmi képesség fejlődése.

A játéknak olyan érzelmi motiváltságúnak kell lennie, melyben megvalósulhat a gyermeki önkéntesség.

A játék integráló tevékenység, a spontán tanulás színtere, mely számtalan ismeretre, tapasztalatra ad lehetőséget., ugyanakkor a legeredményesebben szocializál.

A gyermek játéka során elsősorban önmagát tanulja.

A játékban jelenik meg az önmagáról, a környezetéről szerzett ismeretinek összessége, ugyanakkor érzelmi életének fejlődését is alapvetően befolyásolja.

Feladataink: a megfelelő játszóhelyek kialakítása a csoportszobában és az óvoda udvarán, megfelelő hely, idő és élmények biztosítása a különböző játékfajtákhoz.

Állandó viselkedési szabályok bevezetése, amelyek érvényesek az összes gyermekre.

Módot kell adnunk arra, hogy játszóhelyüket elképzeléseik szerint változtassák.

A differenciált játékfolyamatok egyben ösztönző tanulási lehetőségeket is jelentenek.

Bátorítanunk kell gyermekeinket arra, hogy a tanult bibliai történeteket dramatizált vagy egyéb formában beépíthessék játékaikba.

Fontos, hogy a gyermek a játék közben olyan magatartásformákat sajátítson el, amelyek egyben a készséges, alkalmazkodó, szeretetteljes együttműködést is biztosítják a számára.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére iskolai alkalmasság szintje:

- eljártsszák élményeiket, egy-egy játéktémát több napon keresztül is képesek folytatni, és a szerepeket önállóan kiosztani egymás között
- életkoruknak és szükségleteiknek megfelelő játékot választanak
- szociális érzésük a játék segítségével válik teljes körűvé
- emocionális hatása révén a játék a lelki érzés egyik fő eszközeként működik
- önálló, kezdeményező megnyilvánulásaik során pozitív érzelmekkel viseltetnek társaik iránt
- szívesen működnek együtt a játékeszközök és a játék feltételeinek létrehozásában
- a játék során önálló ötleteiket is igyekeznek megvalósítani
- a játék által közvetített ismeretek, tapasztalatok a világról megfelelő alapot biztosítanak a további ismeretszerzéshez.

A külső világ tevékeny megismerése

Óvodánkban a gyermekek, miközben felfedezik környezetüket, olyan tapasztalatok birtokába jutnak, amelyek a környezetben való, életkoruknak megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulják ezek szeretetét, védelmét. Ez az élet közeli tanulás segíti abban, hogy az őket körülvevő világot mind jobban megismerjék, minél teljesebben eligazodjanak szűkebb és tágabb környezetükben. Közben fejlődik képzeletük, gondolkodásuk, emlékezetük, megfigyelőképességük, társas magatartásuk, nyelvi kifejezőkészségük.

A tárgyakkal, a különböző anyagokkal való ismerkedés élményt jelent a gyermeknek. A tulajdonságok megismerése során nem csak a hasznosság értékére hívjuk fel a figyelmet, hanem az esztétikai értékekre is.

A környezet megismerése közben matematikai tapasztalatokat szereznek, a formai, a mennyiségi és a téri viszonyokról.

Alakul ítélőképességük, fejlődik tér, sík és mennyiség szemléletük. A számlálgatás, méricskélés, a tér alakítása, az irányok megnevezése, a hasonlítgatások, az összegyűjtés és szétválasztás, a párosítás, az időbeliség felfedezése, megnevezése, a formák letapogatása, játékos helyzetekben természetes tanulási lehetőségeket kínálnak a gyermeknek. Meggyőződésünk, hogy a környezet megismerése során a teremtett világ, benne a növény és

állatvilág szeretetére és védelmére való nevelés kiemelt fontosságú az egyházi óvodai nevelésben. Törekszünk rá, hogy minél hamarabb felismerjék a maguk és embertársaik felelősségét a Teremtő által ránk bízott világban. Fontos, hogy amit csak lehet, a saját élőhelyén ismerjenek meg. Tanulják meg, hogyan élhetünk Földünk értékeit védve, hogyan becsülhetjük meg az Istentől kapott az életet, a sajátunkét, másokét, az állatokét, és a növényekét is. Pozitív érzelmi viszonyt kell kialakítanunk a természeti értékek vagy az emberi alkotások megismerése során is, hiszen az óvodai évek alatt az esztétikai nevelést csak így alapozhatjuk meg. Biztosítanunk kell gyermekeink számára a széleskörű tapasztalatszerzést, melynek során a gyermekek aktivitására, érdeklődésére építhetünk. Óvóink feladata, hogy közvetlenül és közvetve sajátítsasson el fontos ismereteket a gyermeket körülvevő világról, hogy fejlessze a gyermekek valóságátudatát a társadalmi környezet megismerésével is. A környezet és a néphagyományőrzés szoros kapcsolatát mutatja, hogy régen az emberiség szorosan együtt élt a környezetével, a számára fontos törvényszerűségek a természet megfigyeléséből eredtek. A külső világ, azaz a környezet megismerésének vágya, a gyermekekben születésüktől fogva működik. A gyermeket jól jellemzi a rácsodálkozás, az erős közlési vágy, a kommunikációra való nyitottság, az érzelmi fogékonyság, a személyes kipróbálási vágy, az állandó tettere kész cselekvőkészség.

Ezek a gyermeki tulajdonságok mind-mind kedveznek a tevékenységeken keresztül történő megismerésnek, tapasztalatszerzésnek. A gyermekek életében, az ismerkedés a teremtett világgal, benne az emberekkel, mint pozitív érzellemmel átszőtt tevékenység jelenik meg. Környezetük megismerése a gyermekek érzelmi életére is nagy hatással van. A környezet iránti szeretetet úgy tudjuk megalapozni, ha együtt fedezzük fel annak szépségeit, értékeit.

Törekszünk annak a bibliai személetnek az átadására, mely szerint:

Isten szeretete hozta létre ezt a világot és benne az embert!

A csupán anyagi világot nem lehet szeretni. A szeretet mindig személyes kapcsolatot jelent. Alapvetően más a viszonyunk a természethez, ha tudjuk, hogy a Teremtő Isten műve. Ebből a szemléletből fakad egy olyan viszonyulás az élővilághoz, amelyben a gyermek érzelmi alapokon állva szereti, védi, barátságosnak tartja a környezetét.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére - iskolai alkalmasság szintje:

- a gyerekek sajátítsák el azokat a készségeket, jártasságokat, melyek környezettudatos szemléletmód kialakulásához vezetnek
- vegyék észre, hogy a teremtett világ és benne az ember és a régi idők élettapasztalatai szoros összefüggést mutatnak
- az évszakok, a természet változását, jelenségeit figyeljék, és ismerjék fel
- jelenjen meg gondolkodásukban az életkoruknak megfelelő szinten az őket körülvevő természet és a környezet védelme
- tudják, hogy Istennek köszönhetjük embertársainkat és a minket körülvevő természeti és tárgyi környezetet, Neki tartozunk felelősséggel mindazért, amit a világban teszünk.

Mindennapos mozgás

Az egészséges életmód kialakítása, a testi fejlődés elősegítése nem képzelhető el a gyermekek alapvető mozgásigényének kielégítése nélkül.

A szabad mozgás lehetőségének megteremtése a gyermekek jó közérzetének biztosításához szükséges.

A mozgás a fejlődő gyermek természetes szüksége, a természetes mozgáskészségek fejlesztésével, stabilizálásával tudatosan segítjük a mozgás és az észlelési funkciók összerendeződését. Fontos feladatunk, hogy segítsük a mozgáselemek beépülését a természetes mozgások sorába, hogy fejlesszük a gyermekek egyensúlyérzékét és a ritmus érzékét, mint minden összerendezett mozgás alapját.

A mozgásfejlesztés nem szűkül le a testnevelés foglalkozásokra, vagy a mondókás énekes játékok körére, hanem jelen van az óvodai élet minden területén. Fontos elem a testséma kialakulása, a helyes testtartásra törekvés.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését.

Az egészséges testi fejlesztés feladatainak végzése során nem csak a testi képességek alakulására figyelünk, hiszen legalább olyan fontos a szervezet egészségének védelme, a gyermekek ellenálló képességének megalapozása.

Az óvoda sokat tehet azért, hogy a gyermekek számára mindennapi igény legyen az egészséges életmód követése, az aktív mozgásra való igény.

Törekednünk kell arra, hogy gyermekeink a lehetőségekhez képest minél több időt töltsenek el a szabad levegőn, ezzel is növelve ellenálló képességüket, edzettségüket. A szabad játék és a szabad mozgástér a gyermek számára élettanilag is fontos lehetőség a fejlődésre.

Gyermekeink eltérő mozgásigénnyel rendelkeznek, ezért a nap különböző időszakaiban megfelelő időt és lehetőséget kell biztosítanunk a csoportszobai és az udvari mozgás lehetőségek számára.

A mozgásszükséglet kielégítéséhez olyan feltételeket igyekszünk teremteni, amelyben gyermekeink aktivitása, mozgásszükségletének kielégítése biztosított.

Fontos a testi, szellemi, fizikai edzés. Ki kell védenünk a káros hatásokat. Edzéssel tudatosan és szervezeten keresztül készíthetjük fel a gyermekek szervezetét az alkalmazkodásra.

A mozgást nem kell külön megszerettetni a gyermekkel, hiszen állandó belső késztetést érez rá, örömmel és természetes módon gyakorolja a különböző mozgásokat. Ha játékos formában történik a mozgás és a testi képességek fejlesztése, ez újabb örömforrás a számukra.

A térbeli tájékozódásnak, az alkalmazkodó képességnek, valamint az akarati tényezők fejlesztésének úgy kell megvalósulnia, hogy a gyermekek mozgáskedve folyamatos legyen.

A testi képességek fejlődése, az ellenálló képesség alakítása, a szervezet erősítése, a rendszeres, aktív mozgáshoz szoktatás, megalapozza az egészséges életmódra való készségeket, jártasságokat.

A gyermekek egészségének megóvásához a család szemléletformálása is szükséges, hiszen gyermekeink egészségének megőrzésében csak a folyamatos együttműködés hozhat tartós eredményeket.

Az egészség megóvása érdekében a tiszta, egészséges, biztonságos óvodai és otthoni környezetre egyaránt szükség van.

Az óvodásnak szüksége van biztatásra a mozgásfejlődés során, szüksége van erejét meghaladó próbálkozásokra. Szükség van arra, hogy az ügyesebb, teherbíróbb gyerek segítse a gyengébbet, az ügyetlenebbet, hiszen nem egymás legyőzése a fontos, hanem az egymás sikeriben való közös öröm!

A testi és lelki egészség szoros kapcsolatából következik, hogy lelki nevelés nélkül a testi nevelés sem lehet igazán hatékony.

A keresztyén szemléletben a test és a lélek szerves egységet alkot.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére - iskolai alkalmasság szintje:

- az alapvető mozgásformákat megfelelő biztonsággal gyakorolják
- képesek összpontosítani, kitartóan egy-egy mozgásformára figyelni
- megfelelő jártassággal, készséggel rendelkeznek a mozgás során
- életkoruknak megfelelően alakul állóképességük, edzettségük
- környezetük tisztaságának megőrzésében aktívan vesznek részt
- ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni
- nagymozgásuk, finommozgásuk, egyensúlyérzékük összerendezett
- mozgásuk életkoruknak megfelelően alakul
- segítségre szoruló társaikkal szeretettel, együttérzéssel törődnek.

Ének, zene, népi játék, tánc

Az óvodai zenei együttlét megalapozza a zenei anyanyelvet. A mozgás, a ritmus, a zene egymástól elválaszthatatlan egységben jelent zenei élményt az óvodás számára. A gyermekek a zenét is hasonlóan élik meg, mint az anyanyelvet, hiszen számukra a dal, az ének, a társakkal együtt játszott énekes játékok erősítik a szeretetkapcsolatokat, hangulatokat, érzelmeket kifejezve válnak örömforrássá. A mondókák, az énekes játékok, a komponált zenék alkalmazása az érzelmi motiváltság mellett az esztétikai élménynyújtást is szolgálja. A zenei élmény megalapozása többféle tevékenységi formában történik.

Az éneklés egyszerű és bensőséges hatása a családban kezdődik, melyet az óvoda folytat, illetve segít a gyermek zenei fogékonyságának megalapozásában.

A felnőtt közvetítésével, a közös énekléssel, a játék lehetőségével, a népi mondókák, énekes játékok hatékony feldolgozásával a zenehallgatási anyag tudatos megválasztásával juthat a gyermek zenei élményhez. Az óvodai zenei nevelésben a zenei fogékonyság, a zenei érdeklődés felkeltése során a gyermekek szívesen énekelnek, szívesen játszanak énekes játékokat, formálódik zenei alkotókedvük, örömmel vesznek részt ezekben a tevékenységekben.

Fontos a felnőtt szép előadásmódja, az élő zene, az éneklés, mert ez természetesen ösztönöz a tiszta hangképzésre.

A dalok válogatásának szempontjai:

- a gyerekek által tisztán kiénekelhető hangterjedelem
- az aktuális érzelmi állapot,
- az énekekhez kapcsolódó játékszabályok áttekinthetősége
- a térformák és a mozgásanyag változatossága.

Így alapozható meg a zenei anyanyelv. Ugyanakkor, a zenei élmények befogadása pozitívan befolyásolja a gyermekek erkölcsi magatartását, erősíti társkapcsolataikat.

Célunk az énekes játékok megszerettetése, a szép tiszta éneklésre való szoktatás, esztétikai, zenei ízlés formálás és a mozgáskultúra formálása.

Feladatunk a gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének fejlesztése, játékos zenei alkotókedvük ösztönzése, ismerkedés a zenei népszokásokkal.

A mondókák, népi játékok, népdalok hozzátartoztak régen az emberek mindennapjaihoz, fennmaradtak az énekes népszokásokban, énekes játékokban.

Programunk zenei anyagát életkoruknak megfelelően bővítjük a néphagyomány gazdag tárházából merítve. Fontos szempont a gyermekek életkori sajátosságainak szem előtt tartása, a megfelelő érzelmi légkör biztosítása. Törekednünk kell arra, hogy a zenei anyag megválasztása, előadásmódja igényes legyen, tegye lehetővé, a magyar népzenei értékeinek megismerését, életkoruknak megfelelő szintű befogadását.

Az énekes gyermekjátékokban előforduló egyszerű táncos mozgások, változatos játékmozdulatok és térformák kényszer nélkül fejlesztik a gyermekek ritmusérzékét, mozgását, előkészítik a későbbi néptánc tanulást.

A zenei nevelés megvalósításában jelentős szerepe van az egyházi gyermekénekeknek, melyek a megismert bibliai történetekhez kapcsolódva azok elmélyítésének nélkülözhetetlen eszközei. Ezek a dalok, az óvodai hitoktatás szerves részét képezik, és az aktuális hittan anyag jobb megértését, mélyebb átélését segítik elő a rendszerint utánczó mozgással kísért egyházi

gyermekénekek. Egy-egy ének ismétlődő koreográfiája, az ismerős mozdulatsorok játékos utánzása közösen megélt öröm a gyermekek számára.

Az egyházi dalanyag figyelembe veszi a gyermekek életkori sajátosságait, ezt kiegészítve kapcsolódik az óvodai dalanyaghoz. A bonyolultabb énekanyag zenehallgatásra használható. Különleges lehetőség az egyházi óvodai nevelésben, hogy olyan egyházzenei művekkel, olyan hangszerekkel ismerkedhet meg a gyermek, amelyek nem általánosak a mindennapok során.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére – iskolai alkalmasság szintje:

- a gyermekek szívesen játszanak énekes játékokat, népi gyermekjátékokat
- bátran és szívesen énekelnek egyedül és közösen is
- a zenei fogalmakat, fogalom párokat képes felismerni, megkülönböztetni
- a ritmusok világának ismerete életkoruk szintjén valósul meg
- képessé válnak egyszerű, egyöntetű, esztétikus táncmozdulatok végzésére
- szívesen hallgatnak zeneműveket, énekeket, hangszeres muzsikát
- sajátjuknak érzik a megismert népi gyermekdalokat, a megismert egyházi gyermekénekeket.

Vizuális tevékenységek: rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Esztétikai nevelés

A vizuális nevelés a gyermekek alkotókedvének megteremtése a látható világ szépségeire való rácsodálkozással, megfigyeltetéssel, a művészi alkotások bemutatásával, az alkotó képzelet működésének elindításával kezdődik.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen, rajpályázatokon való bemutatására és a tehetségek bátorítására. A környezetünkben fellelhető szépségek a tér, a forma, és a színekben való gyönyörködés lehet a vizuális tevékenységek indításának az alapja. Megfelelő alkalmakat, lehetőségeket kell biztosítanunk arra, hogy a szép iránti nyitottságuk, esztétikai érzékenységük, értékítélő képességük, igényességük, életkoruk szintjén megfelelően fejlődjön.

Az óvodai környezet esztétikus kialakítása, az őket körülvevő tárgyak szín- és formagazdagsága, a képző és népművészeti alkotások megismerése, a gyermekeket körülvevő tárgyak, eszközök üzenetet hordoznak az őket körülvevő világról, segítve őket képi látásmódjuk kialakulásában.

Az alkotó, alakító tevékenységek a mindennapok során a játékban is kifejezésre jutnak, kellő lehetőséget biztosítva, hogy gyermekeink a mindennapi tevékenységek során ismerkedhessenek meg az óvodai ábrázolás hagyományos eszközeivel, lehetőségeivel.

Az éves anyag elrendezése során a gyermekek a manuális tevékenységek végzésekor sajátítják el az óvodai élet hagyományos eszközeinek helyes használatát, ezáltal átélhetik az alkotás örömét. Ehhez a tevékenységhez megfelelő szervezeti formákat kell biztosítanunk.

A tudatosan irányított, mikrocsoportos, vagy kötetlen formájú szervezés során a gyermekek megjelenítik saját egyéniségüket rajzaikban vagy a különböző technikákkal létrehozott munkáikban. Tulajdonképpen személyiségük egy darabját jelenítik meg a számunkra. Fontos, hogy gyermekeink az alkotás során szabad teret kapjanak az önkifejezésre.

Biztosítsunk lehetőséget arra, hogy nyugodtan elmélyülten dolgozhassanak, lehetőség szerint jó minőségű eszközökkel.

Kapjanak ismereteket a különböző eszközök biztonságos használatára, kényelmes helyet és a kellő időt biztosítsunk, arra, hogy lehetőségük legyen gyermeki kreativitásuk kibontakozására.

Igy válhat örömforrássá a rajzolás, mintázás, festés, hajtogatás, építés, képalakítás biztosított óvodai élettér.

Az életkori sajátosságoknak megfelelően csak a technikákat tanítjuk meg.

A gyermekek kötött és kötetlen időben is szívesen rajzolnak, szívesen használják a számukra biztosított anyagokat, festenek, mintáznak, nyírnak, ragasztanak.

Mivel az alkotás öröme folyamatosan nő manuális készségeik fejlődésével, ezért fontos, hogy a csoportszobában legyen módjuk, lehetőségük, hogy bármikor kedvük szerint végezzenek ábrázoló és manuális tevékenységeket.

Az ábrázolás eszközein kívül a különböző anyagokkal és a különféle technikai eljárásokkal való ismerkedés lehetőséget ad a gyermekek képalakító képességeinek, készségeinek bővítésére, élményeiknek, elképzeléseiknek megjelenítésére. A kézimunka, barkácsolás, mintázás technikájának alkalmazásával, az anyagok tulajdonságait is megismerik, és ezek ismeretében készíthetnek modelleket, ajándékokat. Lehetőségek szerint megismerkedhetnek a népi kismesterségekkel is. A különböző technikák felhasználásával a megismert bibliai történeteket is megjeleníthetjük, hiszen Isten azért adott nekünk kezeket és érzékszerveket, hogy alkothassunk a magunk örömére. Fontos, hogy a hittan foglalkozásokhoz használt szemléltető eszközök igényesek, esztétikusak legyenek, ezzel is fejleszthetjük esztétikai érzéküket, a szép iránti nyitottságukat. Az egyházi ünnepekhez kapcsolódva módunk és lehetőségünk van arra, hogy gyermekeink megismerjék a keresztyén élet szimbólumait, megértsék, felismerjék ezt a jelrendszert. Megismerjék az ünnepi alkalmak tereit, felismerjék azokat a tárgyakat, amelyek mindannyiunk számára hitünk megvallásának jelképei.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére – iskolai alkalmasság szintje:

- a gyermekek képalkotásában egyéni módon jelennek meg ismereteik
- életkoruk szintjén, igényesek munkájuk kivitelezésében, környezetük alakításában
- rácsodálkoznak a szépségekre környezetükben, megfogalmazzák értékítéletüket, nemcsak az emberi alkotásokban, hanem a teremtett világ szépségeiben is tudnak gyönyörködni.
- az ünnepekhez, évszakokhoz kapcsolódó témák megjelenítésekor ismerik a keresztyénség jelrendszerét, szimbólumait

Mese, vers (irodalmi nevelés)

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Képzeletének képeivel, az illusztrációk segítségével, a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat, formálja személyiségüket.

A 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az óvónak olyan népi, illetve művészi irodalmi alkotásokat kell válogatnia, melyek az esztétikai élmény elmélyítését szolgálják, ugyanakkor a gyermek érzelmi életét is gazdagítják. A gyermekek az anyanyelv alapjaival érkeznek az óvodába a szülői házból, a mese az anyanyelv zenéje, észjárása a játékkal együtt a kicsinyek” tanuló iskolája”. A mese nevelő hatása a ráismerés, az előrelátás, a képalkotás, az illúzió feszültségének állapota és a belső képzetáramlás begyakorlása. Az anyanyelv mondataival, a magyar nyelvközösség észjárását, kultúrájának alapelemeit is birtokba veszi a gyermek. A család a szülőföld és egy nyelvközösség köti össze a kisgyermeket társaival. A későbbiek során ebből az érzésből lesz önismeret, tartás, hazaszeretet. Programunkban jelentős szerepe van a népköltészeti alkotásoknak, hiszen a néphagyomány által megőrzött mondókák, mesék a régebbi korokban is végig kísérték a gyermekkort. A népmesék, népi mondókák a gyermekek érzelmein keresztül épülnek be az ízlés világába, így alapozzák meg kulturális anyanyelvet. A népmesét, a népi dalos gyermekjátékokat, mondókákat, szólás-mondásokat, sok gyermekverset, a néphagyomány őrzött meg számunkra, ezért fontos, hogy a gyermekek az életkoruknak megfelelő kínálatot megismerjék. Ugyanakkor nem mellékes annak érzékeltetése, hogy a bibliai történetek csodás elemei és a népmesék csodái nem azonos eredetűek, még akkor sem, ha hasonló fordulatokat fedezhetünk fel bennük. (A legkisebb, leggyengébb, legszerényebb, legigazabb, győz a gonosz felett. A jó elnyeri jutalmát, a szeretet minden akadályt legyőz stb.) Bizonyossá szeretnénk tenni a gyermekek számára, mennyivel bátorítóbb legyőzni a rosszat Jézus Krisztus segítségével, akihez nehézségeinkben fordulhatunk!

Verseknél elsősorban a hangzást és a hangulatot érzékelik az óvodások. A népköltészet verses anyaga eleve mozgásos játék is. A vers játék a nyelvvel, az érdekesen, szépen hangzó beszéddel. A versekkel, a mesékkel – **élőszavas mese és közösségi játékélmény biztosításával** – fejleszthetjük élménynyújtás közben gyermekeink anyanyelvi képességeit.” Nevelésünk egyik fő célja: hogy az irodalmi élmények tegyék gyermekeinket érzékeny, aktív befogadókká. Nélkülözhetetlen a mesehallgatáshoz szükséges családi, szeretetteljes nyugodt légkör megteremtése, amikor a gyermek egyértelműen befogadó, hallgató, amivel sokkal mélyebbre hatol a nyelv birtoklásának, használatának lényegébe, mint mikor ő maga beszél. A belső képsor csakis a szó segítségével elevenedik meg. A mese, a vers örömforrás, társas élmény, amely a játékhoz hasonlóan nagy belső energiákat mozgósít. Ebben a korban a mese ápolja a transzcendenshez vezető utat, a meseigény és a történetek sokasága ezer szállal kötődik a földi és a földön túli világhoz. A népmesék erkölcsi nevelő hatása mélyen átjárja a személyiséget.

A mese a gyermekkor lelki, érzelmi színvonalán jeleníti meg az elemi igazságot, hogy minden teremtménynek feladata van a világban. Meg kell küzdeni a rosszal, törekedni kell a jóra. Fontos szempont, hogy a kiválasztott irodalmi anyag erősítse a környezet megszerettetését, a néphagyományok ápolását is. Az anyanyelv szépségeinek, kifejező erejének a megismerésével gyermekeink önkifejező készségét alapozzuk meg. A hittan foglalkozásokon a Biblia, mint irodalom is rendkívül alkalmas az emberi kapcsolatok tanítására, a modellnyújtásra. A bibliai történetek egy régmúlt világot tárnak a gyermeke elé, úgy, hogy az emberiség földi életét döntően befolyásoló kérdésekről esik szó bennük. A bibliai történetek hatása a népmesékhez hasonló. A kimondott szóhoz mindig gazdag képi világ társul, segítve az érzelmi élet gazdagodását, a szavak mélyebb értelmének megértését. Így például a pásztor képe sokkal többet jelent, mint egy foglalkozás alaptémájának fő alakja. A gyermekek a Pásztor, Jézus Krisztus és a nyáj belső kapcsolatát is átélhetik (Lk.15). A bibliai történetek maguk is népi környezetben születtek, ezért közel állnak a magyar népmese világához, így a gyermekek lelkéhez is. Ugyanakkor fontos arra rávilágítanunk, hogy a mesékben használt varázseszközök, átváltozások, csodás elemek nem hasonlíthatóak össze a bibliai történetekben Jézus Krisztus által megtörtént csodálatos eseményekkel, gyógyulásokkal. A gyermekek olyan nyelvi kifejezéseket ismerhetnek meg, amelyek segítenek megérteni a teremtett világ rendjét, ahol a legfontosabb szabály és lehetőség a boldogabb életre a társakhoz fűződő szeretetkapcsolat, amely úgy valósulhat meg igazán, ha egyben Jézus Krisztushoz fűz bennünket. Így válnak a bibliai történetek egy olyan jelrendszeré a gyermekek számára, amelynek segítségével tájékozódhatnak az emberi viszonyok között. Megtapasztalják, hogy a kimondott szónak hatása van embertársaikra.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére - iskolai alkalmasság szintje:

- a gyermekek rendelkeznek azzal a szóbeli kifejezőkészséggel, mellyel tapasztalataikat, érzelmeiket, gondolataikat közölni tudják
- rendelkeznek a kapcsolatteremtéshez szükséges kommunikációs képességgel
- igényükké válik az irodalmi művek meghallgatása, befogadása
- a gyermekek szókincse gazdag, tisztán, érhetően fejezik ki magukat
- mesemondáskor alkalmazzák a mesei fordulatokat, a megkezdett mesét szívesen folytatják, képesek azt befejezni, birtokában vannak a nyelvtanilag helyes, tiszta beszédképességnek, amely lehetővé teszi számukra a sikeres iskolai tanulást.

A gyermekek digitális kompetenciájának fejlesztése

A mai kor gyermekei nagy mennyiségű információt kapnak a virtuális térből. Felelősségünk az online tudás tartalmak bővítése, minőségi választás útján, újszerű eszközök és pedagógiai módszerek alkalmazásával, a digitális pedagógia alapjainak megjelenítésével.

Célunk: a tágabb és szűkebb környezetében való magabiztos, eligazodó, az információszerzés- és kezelés technikáit ismerő, az info-kommunikáció különböző formáiban jártas gyermekek nevelése. A gyermekek már ismerik és használják ezeket a technikai eszközöket a családban, így az óvodában is jól használhatók az információszerzés és -kezelés technikáinak kipróbálására, alkalmazására. Így az új tudástartalmak példái természetes módon épülnek be a mindennapokba.

Munka jellegű tevékenységek

A gyermekek az óvodai évek alatt megtapasztalják, hogy a mindennapok velejárója a rendszeresen visszatérő munkálatok végzése. Utánzásból fakad, hogy a környezetükben a felnőttektől látott munkacselekvéseket a játékok során utánozzák.

Célunk: hogy a gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségeket, tulajdonságokat alakítsunk ki, melyek pozitívan hatnak a gyermekek közösségi kapcsolataira, kötelességteljesítésére, feladattudatára.

Feladatunk: a különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, azok feltételeinek biztosítása.

Mivel az óvoda gyermek fő tevékenysége a játék, ehhez kapcsolódik minden egyéb tevékenység, így a gyermekmunka is. A munkavégzés erősíti a gyermek akaratát, jellembeli tulajdonságait és érzelmeire is hatással van. Óvodásaink át tudják élni a munka örömét, az elérendő célért vállalt erőfeszítést, nehézségeket és kitartást. Ezért kell számukra minél többszöri ismétlési lehetőséget biztosítani. A rendszeres munkavégzéshez úgy ébreszthetünk kedvet a gyermekekben, hogy munkájuk során lelkes, buzdító, megerősítő és elismerő értékeléssel és ösztönzéssel találkoznak.

Mindegyik korcsoportban nagy jelentősége van az önkiszolgálásnak, öltözködésnek, étkezésnek és a környezet gondozásának, megóvásának, ezért az ilyen jellegű tevékenységek végzésére folyamatosan kell a lehetőségeket felkínálnunk. A másokért végzett munka fejleszti a gyermekek közösségi kapcsolatait és érzelmvilágát. A naposi munka feladatait az óvó határozza meg a gyermekek fejlettségének és életkorának megfelelően, a kialakított szokásrendszeren belül. Fontos, hogy a gyerekek a megbízatások teljesítését, az egyéni feladatokat soha ne érezzék kényszernek, inkább jutalomként éljék meg.

A felnőttekkel kialakult érzelmi kapcsolat, a megerősítés motiválja a gyermekeket a munka jellegű tevékenységek céltudatos végzésére.

Óvodásainknak lehetőségük van arra, hogy természetes élethelyzetekben próbálhassák ki képességeiket úgy, hogy kezdetben a saját maguk számára végzett önkiszolgáló tevékenységtől jussanak el a közösség számára végzett munkáig.

Az önálló próbálkozások mellett a felnőtteknek minden esetben meg kell mutatniuk azokat a munkafogásokat, melyek egy-egy tevékenység sikeres végzéséhez szükségesek.

Fontos feladatunk, hogy a munkavégzés során ismerjék fel, hogy környezetük alakítása, óvása, adott esetben az élő környezet ápolása, az élővilág megóvására való törekvés értékes feladat, hasznos megbízatás. Az élő környezet gondozása felébreszti a teremtett világ iránt érzett felelősségüket is.

Arra törekszünk, hogy a munkavégzés a gyermekek számára ne kényszerből vállalt feladat legyen, hanem egyfajta játékos jellegű, örömet jelentő cselekvéssorozat. Nem kényszer, hanem a Teremtő Istentől kapott lehetőség a tevékeny életre.

A gyermekek számára minden tevékenységnek akkor van igazi értelme, ha az alkotókészségének is teret ad, így az óvoda mintegy munkatársává válik a felnőtteknek.

Az óvoda gyermek még érdek nélkül örül munkája gyümölcsének. Önként és szívesen segít, hoz létre valamit, ha lehetősége van rá. Ezzel a szemlélettel szeretnénk megalapozni azt, hogy gyermekeink a munkát felnőttként is, hivatásként és örömmel végezzék.

Fontos, hogy az óvoda évek alatt legyen lehetőségük arra, hogy egyéni adottságaiknak, és érdeklődésüknek megfelelően is kapjanak megbízatásokat.

Kapjanak biztatást, megerősítést és megfelelő mértékű segítséget munkatevékenységeik végzéséhez.

Az óvodáskor végére várható eredmények:

- a gyermekek a rájuk bízott feladatot, munkát önállóan és szívesen végzik
- megtanulják az egyes munkajellegű tevékenységek célszerű sorrendjét
- elemi fokon szereznek tapasztalatokat az eszközök és szerszámok használatáról
- kialakul feladattudatuk, örülnek, ha kötelességeiket teljesítik
- szívesen jelentkeznek egyéni megbízatások végzésére
- örömmel segítenek azoknak, akik segítségre szorulnak
- szeretnek közösen és a közösségért dolgozni.
- az alkotómunka megtapasztalt örömeivel készülnek az iskolai feladatok végzésére

Az óvodapedagógusok által irányított választható egyéb tevékenységek a szülők igényei alapján a nevelési időben:

Vízhez szoktató úszásoktatás

Néptánc

Ismerkedés az angol nyelvvel („angolka”)

Alapozó mozgás terápia

Egyéb szolgáltatások:

- Logopédia
- Fejlesztőpedagógia - a pedagógiai szakszolgálat szakembereinek közreműködésével
- Fakultatív református hittan foglalkozások felekezeti hitoktatókkal
- Ovifoci- Bozsik program megfelelő szakemberekkel, edzőkkel

V. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

A program megvalósításának feltételei

1. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, és a pedagógiai asszisztens, akiknek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában állandó, és folyamatos, fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

Az óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya az egyházzal, az embertársakhoz, családokhoz, a gyermekekhez meghatározó. Ezeket a keresztyén értékeket képviselve életük a gyermekek számára követendő mintává, modellé válik.

Pedagógiai programunk megvalósításához a személyi feltételek adottak.

A jelenlegi óvodapedagógusi, pedagógiai asszisztens és dajka létszámmal nevelőtevékenységünket maradéktalanul elvégezhetjük.

Óvodapedagógusaink szakvizsgával és egyéb szakirányú végzettséggel is rendelkeznek, mint:

- nyelv- és beszédfejlesztő
- vezető óvodapedagógus
- gyermektánc és néptánc
- úszásoktató
- kis kézműves mesterségek
- drámajáték vezető
- alapozó mozgás terápia

2. Tárgyi feltételek

Az óvoda rendelkezik a helyi pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. A Csibe csoport, a Csipet csapat és a Ficánka elnevezésű csoportok termei otthonos, barátságos, derűs hangulatot árasztanak. Bensőséges kuckók, galériák csábítják a gyermekeket az elmélyült játékra, a változatos tevékenységekre. Mindhárom csoportban só lámpák üzemeltetésével biztosítjuk az egészségesebb levegőt. A mozgásos foglalkozásokra az udvaron kívül a tornaszobában is lehetőség van. A pincében sóbarlang került kiépítésre. A fejlesztő szobában interaktív tábla segíti a tanulás támogatását. [Óvodapedagógusaink lehetőleg természetes anyagokból készült játékokkal, eszközökkel gazdagítják csoportszobai berendezéseiket.](#)

Az óvoda udvarán közlekedési pálya, focipálya, mezítlábas ösvény és fűthető, vízforgató úszómedence áll a gyermekek rendelkezésére.

Az épületet ölelő tágas udvar ideális környezet a gyermekek számára, hiszen virágokkal, zöld területeivel, árnyas fáival jó közérzetet biztosítanak.

A csoportszobák és az udvar felszereltsége biztonságos, a baleset-megelőzést szolgálja, megfelel a gyermekek változó testméretének, biztosítja egészségük megőrzését, (ütéscsillapító a fajték alatt). A korszerű fajtékok a gyermekek kedvencei. (Például: csónak, ökrösszekér, mérleghinta, fészekhinta, vár csúszdával stb.)

Az óvoda megfelelő környezet a munkatársak számára, és alkalmas a szülők fogadására.

Az elhasználódott játék és egyéb eszközök folyamatos cseréjére azért van szükség, hogy a követelményeknek és a programban meghatározott nevelési céljainknak eleget tehesünk.

A költségvetési kereten kívül az intézmény tárgyi feltételeinek javításában és megőrzésében az alábbi támogatásokra számíthatunk:

- Óvodánk Alapítványa
- Pályázatok
- Szülői támogatások
- Rendezvények bevételei

3. Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. [Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élőszavas mese és közösségi játékélmény biztosításával.](#) A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a szokásokat alapozó tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal. Az óvoda munkarendje és a házirendje adja a működési keret alapját. A munkarendet az óvoda vezetője készíti el a törvényi előírások alapján, a szülői igények és a fenntartó elvárásainak figyelembevételével. Ugyanakkor lehetőség van a rugalmasságra az óvodapedagógus döntése alapján. A szervezeti és időkeretek felhasználása függ a gyermekcsoport összetételétől, a gyermekek életkorától, az egyházi esztendő eseményeitől, az évszakok befolyásoló szerepétől. Nem utolsósorban az óvodában a nevelési év során adott személyi feltételektől. A munkaerő megosztás a kialakult szokásokhoz és a váratlan helyzetekhez való rugalmas alkalmazkodás alapján valósul meg.

A nevelőtestület által évenként elfogadott heti- és napirendet befolyásolják a gyermekcsoportok szervezési lehetőségei is, hiszen vegyes csoportokról van szó. Messzemenően figyelembe kell vennünk a szervezeti időkeretek meghatározásánál azt a tényt, hogy a gyermekcsoport fejlődési ütemének megfelelően tervezzük meg a heti rendben a tevékenységek sokszínű lehetőségét. [A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban, illetve külön térben naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodva– az óvodapedagógus megalapozott szakmai döntése alapján- iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt, a megvalósítás dokumentálása az OVIKRÉTÁ-ban megjelenik.](#)

[A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.](#)

A családokkal együttnevelő pedagógiai tevékenység megkívánja, hogy az óvoda nevelőtestülete, az intézményi lelkes, és a szülői ház összehangolt együttműködésével alakítsa ki azt a szabály és szokásrendet, amelyben gyermekeink élnek az óvodai évek alatt.

A Szervezeti és Működési Szabályzatban fektetjük le a gyermekekre és az óvodában dolgozóakra vonatkozó szabály és szokásrendszert, amely végig kíséri az óvoda nevelőtevékenységét.

Napirend ajánlás

6.00-7.30 Gyülekező, játék, szabadon választott tevékenységek összevont csoportban

7.30-8.00 Játék, szabadon választott tevékenységek saját csoportban, készülődés a reggelihez (tisztálkodás, terítés, önkiszolgálás)

8.00-8.30 Asztali áldás, reggeli közösen

8.30-11.30 Reggeli áhítat, - csendes percek, névsorolvasás, kezdeményezések, párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek, [iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység](#) – foglalkozások -, játék, szabadon választott tevékenységek, lehetőség szerint az udvaron (levegőztetés), séták, megfigyelések.

11.30-12.45 Készülődés az ebédhez, (terítés, naposi munkák), asztali áldás, ebéd, tisztálkodási teendők, fogmosás.

12.45-14.45 Készülődés a pihenéshez (ágyazás), lefekvés előtti ima, pihenés.

14.45-15.30 Készülődés az uzsonnához, tisztálkodási teendők, asztali áldás, uzsonna.

15.30- 16.00 Játék, szabadon választott tevékenységek időjárástól függően csoportszobában vagy szabadban, folyamatos hazabocsájtás.

16.00-17.00 Játék, szabadon választott tevékenységek összevont csoportban, folyamatos hazabocsájtás.

Hetirend ajánlás

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
külső világ tevékeny megismerése	Rajzolás, mintázás, kézimunka	mese, vers	Mindennapos mozgás	ének, zene, népi játék, tánc
nagyok hittana, alapozó mozgástorna	közös ének, Bozsik program	angolka, néptánc	hitre nevelés	

4. Az óvoda kapcsolatai

Helyi programunkban az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, azt kiegészítve szolgálja gyermekeink fejlődését.

Legfontosabb kapcsolatunk a család. Az óvodai évek alatt az együttműködés területén törekszünk a bizalomra épülő család-óvoda kapcsolat kialakítására, a partneri viszonyban szem előtt tartva a szülők elsődleges jogát gyermekeink nevelésében. A jó kapcsolatok kiépítésében óvodánk kezdeményező szerepet

vállalt. Ez nemcsak a szülői házra vonatkozik, hanem az óvodához közvetlenül kapcsolódó családon kívüli nevelési színterekre is. A jó partnerkapcsolat segít abban, hogy az óvó, az óvoda lelkesze is segítőtárs legyen a gyermekek nevelésében.

A kapcsolattartásnak számtalan formái között kiemelt jelentőségűek azok a találkozások, melyek a fenntartó gyülekezet vezetőivel, a szülőkkel és az óvoda nevelőtestületével történnek. Fontos, hogy a gyülekezettel való kapcsolatépítés ne szorítkozzon az egyházi ünnepi alkalmakra, hiszen nevelőmunkánk során az együttműködésnek kiemelt jelentősége van.

Az egyház, a vallás mindig is természetes része volt az emberi életnek. Az egyházzal való kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás azt célozza, hogy a gyermek számára ez az intézmény se legyen életidegen, hanem a mindennapi élet részévé válhasson. Éppen úgy, mint amilyen természetes, hogy a város közművelődési intézményei is szerepet kapnak a gyermekek életében.

Feladatunk tehát, hogy a hitgyakorlás színtere, a templom, a gyülekezet is természetes módon legyen jelen az óvoda és a családok életében.

Célunk, hogy a gyerekek lelki nevelése során a családoknak is módjuk legyen az egyházzal, a gyülekezettel való találkozásra.

Nyitottak vagyunk a Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti kapcsolatépítésre. jelenleg többéves szakmai testvér kapcsolatot működtetünk a St. Markus Evangelische Nünerg-Oberasbac evangélikus óvodával.

Hivatalos kapcsolatrendszerünkben partnereink:

- Magyarországi Evangélikus Egyház Nevelési és Oktatási Osztálya
- Hódmezővásárhelyi Evangélikus Egyházközség gyülekezete
- Igazgató Tanács
- Hódmezővásárhelyi Tankerületi Központ
- Bölcsődék, egyházi és önkormányzati óvodák
- Egyházi és állami általános iskolák
- Gyermekkönyvtár és a művelődési központ
- „Kagylóhéj” Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat
- Pedagógiai Szakszolgálat
- Gyermekorvos, védőnő
- ÁNTSZ- NÉBIH

5. Gyermek- és ifjúságvédelem megszervezése A szociális hátrányokat enyhítő tevékenységek

Kiemelten kezeljük a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését. Az óvó a hátrányokat az óvodai nevelés eszközeivel, lehetőségeivel enyhíti, ugyanakkor különösen ügyelnie kell arra, hogy a hátrányok fokozatosan csökkenjenek. Ezt a pedagógiai tevékenységet csak az óvoda és a család bizalommal teli együttműködése során tudja megvalósítani a nevelőtestület.

A gyermekvédelmi munka fő feladatát a prevenció és a segítségnyújtás jelenti, amelyre a humánus, a megértés, a szeretetpótlás jellemző.

Az óvodai gyermekvédelem is hozzájárul a gyermekek, testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséhez azzal, hogy a hátrányos helyzetet, a veszélyeztetettséget megelőzi, ha lehet, megszünteti. A folyamatos kapcsolattartás a napi találkozásokon kívül a családlátogatások során történik, ahol alkalom adódik a családi problémák mélyebb megismerésére, és a lehetséges megoldások közül a legmegfelelőbb kiválasztására.

Szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése

Az eltérő környezetből bekerülő és hátrányos helyzetű gyermekeknél nagy hangsúlyt fektetünk a tartós stabil szeretetteljes kapcsolat kiépítésére, az új felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolat szorongásának, beilleszkedési nehézségének, néha agressziójának feloldására, a gyakori csúnya szóhasználat korrigálására, illetve beszédértésük és szókincsük fejlesztésére.

Egyértelművé tesszük a gyermek számára, hogy mit és miért tartunk helyesnek, mit miért utasítunk el, mi áll távol tőlünk. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekkel szemben támasztott követelmények, igények azonos elvek szerint valósuljanak meg. Éreztetjük, hogy a csoport minden tagja egyéneként fontos. Szituációs játékkal, és egyéb gyermeki tevékenységgel fejlesztjük a gyermekek egymáshoz való alkalmazkodási képességét, társas és párkapcsolatokat. A hiányos, szegényes beszédkultúra miatt fontosnak tartjuk a köszönés, kérés, megköszönés megismertetését, gyakorlását.

A nevelőtestület gyermekszeretetéből adódóan lehetővé válik a gyermeki személyiség tiszteletben tartása, elfogadása és annak megbecsülése.

A differenciált nevelőmunka segíti a gyermekek egyéni képességeinek kibontakozását, kommunikációs képességeinek fejlesztését, az esélyegyenlőség megteremtésével a hátrányos helyzet kompenzálását.

Feladataink:

A gyermekvédelmi esetek feltérképezése (HH, HHH), környezettanulmány készítése, ingyenes étkeztetés feltételeinek ismertetése

Kapcsolattartás:

- „Kagylóhéj” Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat megfelelő szakemberei, (szociális munkás)
- Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal Gyámügyi Osztálya
- Pedagógiai Szakszolgálat (logopédus, fejlesztő pedagógus, gyermek pszichológus)
- Értelmi Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság, Szeged
- Rendvédelmi szervek (rendőrség), - Védőnői szolgálat

Sajátos nevelési igényű gyermekek (SNI)

A Hódmezővásárhelyi Égbőlpottyant Evangélikus Óvoda Alapító okirata jelenleg nem tartalmazza a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását.

Amennyiben az óvodai élet során merül fel a gyermek mássága, segítő szándékkal szakember felé irányítjuk a szülőket a speciális terápiák, módszerek mielőbbi elkezdése érdekében.

Óvodánk biztosítja az I. típusú diabéteszes gyermekek napközbeni ellátását, gondozását, rendelkezünk diabmentor végzettségű óvodapedagógussal.

VI. AZ ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS RENDSZERE

Helyi programunkban az óvodai nevelőmunka értékelése és ellenőrzése az alábbi dokumentumok alapján történik:

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja

A Magyarországi Evangélikus Egyház Oktatási törvénye

Az intézményi önértékelés alapját képező saját egyedi elvárás-rendszerünket az óvoda Önértékelési Szabályzata tartalmazza.

Az óvoda írásos dokumentumai

- A Hódmezővásárhelyi Égbőlpottyant Evangélikus Óvoda pedagógiai programja
- Éves munkaterv
 - o az év rendje, csoportbeosztások, a működéssel kapcsolatos megbízások
 - o személyi, tárgyi, szakmai feltételek, a vezetői ellenőrzés tematikája

- gyermek és ifjúságvédelmi munkaterv
- szülői szervezet munkaterve
- szakmai munkaközösség éves terve
- Óvodai csoportnapló
- Gyermeki egyéni fejlődést, fejlesztést nyomon követő dokumentumok
- Felvételi és mulasztási napló
- Az óvoda pedagógiai munkájának ellenőrzésének és értékelésének célja:
- a pedagógiai tevékenység, a pedagógiai gyakorlat segítése, fejlesztése.
Területei: - dokumentumok ellenőrzése, elemzése, értékelése
 - a nevelőmunka feltételeinek ellenőrzése
 - a pedagógiai gyakorlat ellenőrzése, értékelése
 - a helyi pedagógiai program megvalósulásának figyelemmel kísérése.

Az óvodában folyó pedagógiai munkáért az óvoda igazgatója felel.

A gyermekek fejlődésének és fejlesztésének regisztrálása

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. A fejlesztés mindig a gyermek adott fejlettségétől függ.

A személyiségfejlesztés területének megfelelően megfigyeléseket, folyamatrögzítéseket, gyermeki elégedettségi méréseket végzünk, részképesség területeként.

A gyermeki egyéni fejlődést, fejlesztést nyomon követő dokumentum tartalmazza az anamnézist, továbbá

- a gyermekek egészségi állapotának
- a mozgásának
- finommotorikájának
- játék, munka és egyéb tevékenységeknek
- érzelmi – akaratú élet, szocializációjának
- értelmi fejlettségének
- beszéd fejlettségének
- iskolaérettségének mutatóit.

Legfontosabb a gyermekek folyamatos megfigyelése, megismerése. Az óvónak azt a szintet kell megtalálnia, amelyet a gyermek már tud, illetve segítséggel meg tud oldani.

A fejlődési naplóba évente két alkalommal jegyezzük fel a fejlődés mutatóit. A fejlődési naplóban alkalmanként is rögzíthetünk megfigyeléseket a gyermekek fejlődésének üteméről, stagnálásáról, esetleg lemaradásáról. Ilyenkor kijelöljük a fejlesztésre szoruló területeket, és újabb mérés eredményeit. Évente készítünk értékelést, amelynek eredményéről a törvényi kötelezettségnek megfelelően tájékoztatjuk a szülőket.

Az iskolaérettségi vizsgálatokat február 15-ig a Pedagógiai Szolgálat szakemberei végzik. Az iskolaérettségi vizsgálatokhoz az óvók használják a DIFER szakmai anyagát.

A dokumentumokat névre szóló dossziében tartjuk, itt található a gyermekek munkái, felmérő lapok.

A szülő gyermeke fejlődéséről napi szinten, szülői értekezleten, fogadóórán tájékoztatást kérhet, (Házirendben és az SZMSZ-ben szabályozva).

2024. szeptember 1-től minden óvodában bevezetésre kerül az OVIKRÉTA elektronikus tanulmányi rendszer, melynek célja, hogy az intézmények számára az adminisztratív feladatok ellátásához egységes informatikai támogatást nyújtson, - a gyermekek nyilvántartása, kapcsolattartás, tanügyi dokumentumok, a gyermekek értékelésének rendje, határideje stb. digitális új formában.

VII. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához

Az óvodánkba belépő gyermekek a nálunk töltött évek alatt elsajátítják mindazokat az ismereteket, és készségeket melyekre szükségük van az iskolás évek megkezdéséhez. Mivel nemcsak a látható világról, természeti és tárgyi környezetükről kapnak információkat, hanem a láthatatlan világról is, a bennük végbemenő lelki folyamatokra is nagyobb rálátást kapnak.

Hozzásegítjük őket, hogy a későbbi életkorukban teljes világképük és kiegyensúlyozott lelki életük lehessen. Mivel természetes módon, az ösbizalom magatartásával fordulnak Isten felé, pszichésen nagyobb stabilitást érnek el.

Játékaik, játékos tanulási helyzeteik során szabadon szerezhettek valódi élethelyzetekben tapasztalatokat, fejlődhet problémamegoldó képességük.

Az óvodáskor végére várakozásunk szerint programunk segítségével olyan gyermekeket szeretnénk az óvodából elbocsátani, akik: nyitottak a világ felé, érdeklődők, tanulási lehetőség iránti kíváncsiság él bennük, empátiával, szeretettel fordulnak embertársaik felé.

Megfelelő szociális érettséggel képesek a változó helyzetek elfogadására.

Az iskolai tanulásban való aktív részvételhez megfelelő szintű fejlettséggel, önállósággal, rendelkeznek, elsajátították a véleményalkotó képességet, megfelelő szintű önértékelésük van. Tudnak önállóan döntést hozni problémahelyzetekben is, mernek felelősséget vállalni tetteikért képesek az egyenrangú kapcsolatok kiépítésére kreativitásuk és fantáziájuk megfelelően alakul, egyéni képességeik szerint. A természet szeretete, környezetük óvása a teremtett világ őrzését is jelenti számukra. Rendelkeznek a gyakorlati élethez szükséges alapvető képességekkel. Lelki élet területén életkoruknak megfelelően jól tájékozódnak. A vallásos élet formáit (ima, templomi viselkedés) az életkorukban elvárható szinten alkalmazzák.

A gyermekek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a gyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Az óvodáskor végére tehát a nevelői tevékenység hatására:

- gyermekeink testileg egészségesen fejlettek, mozgásuk összerendezett
- viselkedésüket, testi szükségleteiket szándékosan irányítani képesek
- lelkileg egészségesen fejlődve nyitottak, érdeklődésükkel készen állnak az iskolába lépésre
- tanuláshoz szükséges képességeik folyamatosan fejlődnek
- elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről
- szociálisan is éretté válnak az iskolai feladatok ellátására.

ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A Hódmezővásárhelyi Égbőlpottyant Evangélikus Óvoda pedagógiai programjának

Érvényessége: visszavonásig.

A módosítás bevezetés rendje: **2025. szeptember 01.**

A pedagógiai program felülvizsgálatának, és módosításának lehetséges okai:

Törvényi és jogszabályi változások, módosítások

Szervezeti átalakítás

A nevelőtestület más program bevezetéséről dönt

Működési feltételek alapvető változása

A pedagógiai program módosításának előírásai:

Írásbeli előterjesztés az óvoda nevelőtestületének

Részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten

A módosítást kezdeményezhetik:

Fenntartó, Nevelőtestület, Szülői Szervezet, Igazgatótanács

A program módosítható a Nevelőtestület 2/3-os többségével, és a Szülői Szervezet, az Igazgatótanács egyetértésével.

Tájékoztatás a nyilvánosságról, elérhetőségről:

Az intézmény pedagógiai programja **nyilvános**.

- Megtekinthető mindenki számára az igazgatói irodában.
- Az intézmény honlapján (www.egbolpottyantovi.hu) is elérhető.

Tájékoztatás a dokumentum elfogadása, jóváhagyása

Jelen pedagógiai program a nevelőtestület elfogadásával, az igazgatótanács, az óvodai szülői közösség véleményezésével, egyetértésével és a fenntartó jóváhagyásával érvényes.

A legitimációs záradékban található az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A program módosítását

Elfogadta:

Az óvoda nevelőtestülete

Dátum: 2025. augusztus 25.

Aláírások: a jegyzőkönyvben.

Véleményezte:

Nagy Ervin

Igazgatótanács elnöke

Dátum: 2025. 08. 25.

Aláírás: *Nagy Ervin*

Véleményezte:

Muzsik Mariann

Szülők Közösségének elnöke

Dátum: 2025. 08. 25.

Aláírás: *Muzsik Mariann*

A jelen Pedagógiai Program módosítása a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé, amelyet a fenntartó Hódmezővásárhelyi Evangélikus Egyházközség Presbitériuma *2025.08.08.* sz. határozata tartalmaz.

Jóváhagyta: Nagy Ervin lelkész

A Fenntartó Evangélikus Egyházközség Presbitériumának törvényes képviselője

Dátum: 2025. 09. 30.

Aláírás: *Nagy Ervin*

JEGYZŐKÖNYV

lkt.sz: 227/2025.

Készült: a Hódmezővásárhelyi Égbőlpottyant Evangélikus Óvoda hivatalos helyiségében 2025. augusztus 25. megtartott rendkívüli nevelőtestületi értekezleten.

Jelen vannak: Szőke Sándor igazgató
6 fő óvodapedagógus a nevelőtestület tagjai

Napirend:

1. Az óvoda pedagógiai programjának felülvizsgálata, és szükségszerű módosítása a törvényi és jogszabályi változások tükrében.
2. A program módosításának megbeszélése, és elfogadása.

Az óvoda pedagógiai programjának módosítását, fejezeteinek kiegészítését az óvoda igazgatója ismertette. A felülvizsgálat és módosítás a 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosítása miatt válik szükségszerűvé.

Az óvoda nevelőtestülete a helyi program módosítását egyhangúlag elfogadta, melyet aláírásával hitelesített.

- Aláírások: 1. Benséné Sándor Erzsébet.....
2. Kis Júlia Edit.....
3. Gábor Melinda.....
4. Sári Krisztina.....
5. Szőke Sándor.....
6. Zenke Dóra.....
7. Pap Anett.....

Szőke Sándor
Szőke Sándor
igazgató

Hódmezővásárhely, 2025. 08. 25.

Zenke Dóra
Zenke Dóra
jegyzőkönyvvezető

Sári Krisztina
Sári Krisztina
jegyzőkönyv hitelesítő

Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

1. SZK nyilatkozata

A pedagógiai programot a Hódmezővásárhelyi Égbőlpottyant Evangélikus Óvoda Szülők Közössége (SZK) 2025. év szeptember hó 1. napján tartott rendkívüli ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy a szülői szervezet véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta, az abban foglalt rendelkezésekkel egyetért.

Hódmezővásárhely, 2025. 09. 01.

Muzsik Mariann
Szülők Közösségének elnöke

2. IT nyilatkozata

A pedagógiai programot az intézményi tanács 2025. év 09. hó 05. napján tartott ülésén megtárgyalta. Aláírással tanúsítom, hogy az igazgatótanács (IT) véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során, a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta. Az igazgatótanács az óvoda Pedagógiai Programjában megfogalmazottakkal egyetért, a fenntartónak jóváhagyásra javasolja.

Hódmezővásárhely, 2025. Szeptember 05.

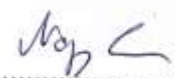

Nagy Ervin
igazgatótanács elnöke

3. Fenntartói és működtetői jóváhagyó nyilatkozat

Jelen pedagógiai programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 25. § (4) bekezdése értelmében a fenntartóra többletkötelezettséget nem telepítő rendelkezések vonatkozásában a Hódmezővásárhelyi Evangélikus Egyházközség Presbitériuma, mint az intézmény fenntartója egyetértési jogkört gyakorolt. Aláírással tanúsítom, hogy a fenntartó döntésre jogosult szerve az intézmény Pedagógiai Programjának fenti rendelkezéseivel egyetért, azokat a 2025/09/01. határozat számon jóváhagyja.

Hódmezővásárhely, 2025. Szeptember 30.

Nagy Ervin
lelkész, a fenntartó képviselője

FÜGGELÉK

Jogsabályi háttér

[77/2025. \(IV. 15.\) Korm. rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. \(XII. 17.\) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról](#)

2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról és végrehajtási rendeletei
401/2023. (VIII. 30.) kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi. LII. törvény végrehajtásáról

A Kormány 363/2012.(XII.17.) Kormány rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

A 229/2012.(VIII.28.) Kormány rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról

A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

A 22/2013.(III.22.) EMMI rendelet egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
Egyezmény a gyermekek jogairól Bp. ENSZ – UNICEF 1992.

A Magyarországi Evangélikus Egyház belső szabályozása az Egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. Törvényben

Az Oktatási Hivatalról szóló Nkt. 45.§ (2) bekezdés 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet